

ДНЕВНИКЪТЪ

(СТЕНОГРАФИЧЕСКИЙ)

на

II-ТО ОБИКНОВЕННО НАРОДНО СЪБРАНИЕ.

(Втора Сессия)

ХСІХ ЗАСѢДАНІЕ, ПЕТЪКЪ 12 ДЕКЕМВРІЙ 1880 ГОД.

(Подъ предсѣдателството на г-на Сукнарова. — Начало въ 1 часъ 40 мин. слѣдъ пладнѣ).

Предсѣд. (Звъни). Ще се чете списъка на депутатитѣ.

Секр. Грынчаровъ: (Чете списъка). Вчера отсѣствоваха: Христо Стояновъ, Икономъ попъ Тодоръ, Стоянъ Брънчевъ, Даскаловъ, Расолковъ, Иорданъ Наумовъ, Иосифъ Ковачевъ, Горбановъ, Цеко Ванчевъ, Цеко Вълчевъ, Тодоръ Балабановъ, Кжндо Ивановъ, Г. Поповъ, Климентъ Браницкий, Даскалъ Тодоръ, Райчо Каролевъ, Живковъ, Д-ръ Браделъ, Кирковъ, Иорданъ Тодоровъ, Митрополитъ Григорий, Г. Цанковъ, Начевичъ, Т. Станчевъ, Атанасъ Костовъ, Кжнчо Жековъ, Димитръ Бърневъ, Мехмедъ Баирактаръ, Костаки Буюкчюглу, Василь Поповичъ, Михалаки Колони, Г. Болѣрски, Тодоръ Икономовъ, Иорданъ Симеоновъ, Иванчо Стояновъ, Никола Стойчевъ, Тома Кърджиевъ, Калчо Симеоновъ, Стоиль Поповъ.

Предсѣдатель: Отъ 172 представители 55 заедно съ касиранитѣ отсѣствовахъ, присѣствовахъ 117, повече отъ половината и засѣданието се отвара. Слѣдва на дневний редъ разгледаніето на общинскій законъ.

Дозлад. А. Цановъ: Г-да представители! Пре-

ди да започна да докладвамъ, имамъ да направя нѣкоя забѣлѣжка. Когато се избра комиссията за този оригиналенъ законопроектъ, отъ г-на М-ра доставиха се и други два, и Събранието каза, че може да се ползува комиссията отъ тѣхъ. Слѣдъ като се свърши всичко, преглѣда г-нъ М-ръ нѣкои по важни части, които бѣше изработила комиссията и главно върху което той се не съгласи бѣше, че комиссията е исхвърлила старѣйшински управления, т. е. махали да се управляватъ отдѣлно. Тѣй щото комиссията имаше това предъ видъ, че г-нъ М-ръ въобще се съгласи върху това, което бѣше изработила комиссията. Вчера се забѣлѣжи, че както малко село, така и голѣмо да иматъ самоуправление; на това г-нъ М-ръ каза, че е съгласенъ. Г-нъ М-ръ на Финанситѣ каза, че ако е възможно да се скрати този законъ. Комиссията се събра и въ съображение на това, тя го скрати, за да се свърши по скоро и да бѣде по краткъ, и азъ ще забѣлѣжа тѣзи съкращения. Ние се спрѣхме на 3-й членъ.

(Чете:)

Чл. 3. Всѣкий български подданикъ е длъженъ да бѣде членъ на една община. Въ тѣзи община се води

сметка за всичките негови задължения и тежести спрямо държавата и общината. Но ако някой членъ на общината има недвижимъ имотъ въ друга нѣкоя община, за задълженията му и тежестите му, които произлизатъ отъ този имотъ, се води сметка въ оная община, на чиято територия се намира този имотъ.

Чуждите подданици, изпълняватъ задълженията и тежестите спрямо общината и държавата въ оная община, въ която притежаватъ недвижимъ имотъ или иматъ нѣкоя търговска или въобще спекулативна работа.

Ако нѣкой български подданикъ желае да се премести отъ една община въ друга, тогава тѣзи послѣдни община е длъжна да го приеме за свой членъ:

1) ако е пълнолѣтенъ и има право да се располага съ своя си имотъ;

2) ако е изпълнявалъ въ общината, въ която е живялъ напредъ, редовно всичките задължения и тежести, които му сѫ налагали отъ държавата, окръжieto и общината;

3) ако желае да постѣпи въ общината, въ която има недвижимъ имотъ или търговия, или занаятъ или въобще нѣкое отъ закона дозволено занимание;

4) ако не е билъ осъжданъ никогашъ за престѣпления и злодѣяния, или и ако е билъ осъденъ, но му сѫ повернати правата;

5) държавните и общинските чиновници и въобще общинските служители сѫ членове на оная община, гдѣто живѣятъ по службата си.

Тѣй сѫщо и тѣзи лица, които постѣпватъ въ българско подданство, ставатъ членове на оная община, въ която полагатъ клетва, или кѣдѣто ги испроводи централното правителство.

Комиссията е съгласна, 5-та алинея да се исхвърли.

Председателъ: Желаетъ ли нѣкой да говори върху членъ 3-й както се прочете?

Свящ. Драгановъ: Ми се чини, че тука има и друга забѣлѣжка, която поправи вчера г-нъ Стамболовъ за „правоспособностъ“, т. е., „располага съ своя имотъ“. Нека г-нъ Стамболовъ каже по напредъ което предлага и послѣ азъ ще забѣлѣжа своето.

Стамболовъ: Азъ се отказвамъ да правя всѣкаква бѣлѣжка, защото има тука г-да, като г-нъ Соколовъ, които тропатъ, когато правимъ забѣлѣжки. Зарадъ туй тѣзи г-да сами нека правятъ бѣлѣжки.

М-ръ Славейковъ: Твърдѣ е възможно да се сръщатъ нѣкои думи, както думата правоспособностъ. Това се прие така: „има право да располага съ своя имотъ“ и туй не е далечъ отъ това. Да се съгледваме въ такъвиз думи е излишно. И азъ бихъ ималъ да кажа нѣкои думи, но ако останатъ, не ще бъркатъ на работата или на стрѣмлението на закона. Вчера се съгласихме да прекратимъ, колкото е възможно по на легко. Чини ми се, че има нѣкои думи да се повторятъ, които въ този законъ се виждатъ, но нѣма да правятъ такива стѣпки, че да не може да се приложи този законъ. Ние трѣба да глѣдаме само на съществени измѣнения и на тѣхъ трѣба да обръщаме внимание.

Председателъ: Който не приема члена както се прочете отъ г-на докладчика да си дигне ржката. (Никой.) (Приема се.)

Докладчикъ: (Чете:)

II Дѣлокрѣгъ на общинитѣ.

Чл. 4. Всѣка община е длъжна да поддържа слѣдующите учреждения и заведения:

1) първоначални училища за всичките мъжки и женски дѣца споредъ законътъ на първоначалното образование;

2) да поддържа на общински равнски всичките о-нѣзи сиромашки лица въ общината, които не сѫ способни за никаква работа и нѣматъ никакви сръдства за препитание;

3) да има общински хамбари, въ които всѣкога трѣба да се намира доволно количество здрава храна, съ която въ случай на оскуденостъ да може да се прехрани цѣлото население на общината поне за едно време отъ шестъ мѣсеци;

4) освѣнъ това общината може да има и други учреждения и заведения, които изискватъ нейните мѣстни интереси и които сѫ въ състояние да поддържа, само това да не противорѣчи на Конституцията и на общитѣ закони на държавата;

5) трѣба да има полицейско, съдебно и икономическо — финансово учреждение.

Председателъ: Желаетъ ли нѣкой да говори върху 4-й членъ?

Калчо Пасковъ: Въ 3 алинея се споменува нѣкакви хамбари. Азъ знамъ, че нѣма въ нѣкои села общи земи и отъ гдѣ ще напълнятъ тѣзи хамбари?

Паничерскій: Комиссията твърдѣ много не претендира да остане тѣзи алинея тука. Но цѣльта бѣше да тури тѣзи алинея, въ случай на гладни години, за да могатъ селата да се прехранятъ. Азъ мисля, че г-нъ Калчо Пасковъ трѣба да похвали комиссията, гдѣто е турила тѣзи алинея, като е помислила за общинитѣ. Ако не могатъ да направятъ общинитѣ такова нѣщо, то и Господъ нѣма да иска отъ тѣхъ.

Докладъ: Гдѣто нѣма общи земи, то тамъ може да събиратъ, както напр. за училище събиратъ, кой колкото даде. Отъ това нѣма никаква загуба.

Калчо Пасковъ: Г-нъ Паничерскій не ме разумѣ, какво искахъ да кажа. Азъ попитахъ за тѣзи общини, които нѣматъ общи земи, задължени ли сѫ да иматъ общи хамбари. Има и такива общини, които нѣматъ земи, а се занимаватъ съ ржкодѣлие, трѣба ли и тѣ да иматъ такива хамбари?

Наумовъ: Въ 5-та алинея на този членъ азъ мисля, че му е тука мѣстото да се съгласимъ, трѣба ли да иматъ нашитѣ общини съдебна властъ.

М-ръ Славейковъ: Именно това искахъ да забѣлѣжа, че като трѣба да има полицейско и финансово учреждение, трѣба и третото да има. Колкото

за хамбаритѣ, че трѣба да ги има, то не трѣба; но ако ги има, нищо не пречи.

Паничерскій: При всичко че нѣма основенъ законъ за общинитѣ, но полицейско управление има вече днесъ. защото селенитѣ сами се вардятъ. Ноши излизатъ кои съ сопи, кои съ пушки да си вардятъ селото. Слѣдбна власть съществува, понеже е прието по обичая; защото между себе си се расправятъ за малки работи. Но надоло ще видимъ какъвъ е този сждъ. Подиръ това иде членътъ за финансиално-економическо учреждение. И това съществува. Общинитѣ си броятъ снопитѣ, распредѣляватъ даждията и т. н. Слѣдователно тука нищо нѣма ново. Това съществува днесъ и до свършване мѣра ще съществува, защото това е обичай.

Предсѣдатель: Ако нѣма кой да говори, давамъ на вотирание. Който не приема чл. 4, както се прочете отъ докладчика да си дигне ржката. (Никой). (Приема се).

Доклад.: (Чете):

Чл. 5. Всичкиѣ тѣзи работи въ една община се учреждаватъ, управляватъ и вършатъ отъ: а) общинското събрание, б) общинския съвѣтъ и в) общинската управа съ нужното число чиновници и служители.

Комиссията е изоставила послѣдната алинея.

Д-ръ Беронъ: Тука думата „управа“ не е право, трѣба да се каже „управа“ както що стои по горѣ „управление“ а не „оправление.“

Предсѣд. Който не приема чл. 5 както се прочете отъ докладчика да си дигне ржката. (Приема се.)

Доклад.: (Чете):

III. Общинско Събрание.

Членъ 6. Общинското събрание върши слѣдующитѣ работи:

1) избира членовѣтъ на общинскитѣ съвѣтъ и на общинската управа, като рѣши предварително отъ колко членове ще състоятъ тѣзи учреждения.

2) дава мнѣние за всички онѣзи въпроси, за които го пита централното правителство или окръжний съвѣтъ.

Тука комиссията е изоставила отъ 2-та алинея до 5-та и отъ 7-ма до 10-та.

Предсѣд.: Желаетъ ли нѣкой да говори? (Не). Приема ли Нар. Събрание члена, както се прочете отъ докладчика? (Приема се).

Доклад.: (Чете):

Чл. 7. Общинското събрание се свиква за избиране на съвѣтътъ и оправата редовно всѣка година въ първата недѣля отъ 1-й Октомврий, а за другитѣ случаи, когато стане нужда презъ годината и то въ недѣлни и празнични дни; а въ извънредни случаи, когато грози нѣкоя опасностъ за спокойствието и здравieto на населението или за общинскитѣ интереси; събранието може да се свика и въ работенъ день. (Приема се.)

Чл. 8. Въ извънредни случаи общинското събрание се свиква отъ общинската управа:

1) когато тя, оправата — въ пълнитѣ си съставѣ рѣши това;

2) когато общинския съвѣтъ рѣши за това въ пълнитѣ си съставѣ или $\frac{1}{4}$ отъ неговитѣ членове поискатъ това.

Когато това поискатъ въ общинитѣ до 5000 жители 50, въ общинитѣ до 10,000 жители 100 и въ общинитѣ по горѣ отъ 10,000 жители 200 граждани и то като се отнесатъ отъ веднажъ чрезъ писмено или устно заявление при общинската управа;

4) когато окръжний съвѣтъ поиска това; и най сѣтитѣ, когато това поиска централното правителство.

Предсѣдатель: Желаетъ ли нѣкой да говори върху членъ 8? Който не приема този членъ, както се прочете отъ докладчика, да си дигне ржката. (Никой). (Приема се).

Чл. 9. Въ общинското събрание иматъ право да гласоподаватъ всичкиѣ пълнолѣтни (които иматъ 21 година) мъжски членове на общината.

Въ началото на всѣка година общинския съвѣтъ прави списъкъ на всичкиѣ членове, които иматъ право да гласоподаватъ въ общинското събрание.

Всѣкий гражданинъ има право да дойде въ общинската кжца и да преглѣдва този списъкъ за несправноститѣ на които забѣлѣжава на общинската управа, която е длъжна да поднесе тѣзи забѣлѣжки на общинския съвѣтъ, който рѣшава за тѣхъ.

Паничерски: Комиссията е исхвърлила тука думитѣ „жалба“ срѣщу това рѣшение се поднася на общинското Събрание.

Предсѣдатель: Желаетъ ли нѣкой да говори? (Не желаетъ). (Приема се).

Докладчикъ (чете):

Чл. 10. Нѣматъ право да гласоподаватъ на общинското събрание:

1) онѣзи лица, които нѣматъ добро поведение; а сматратъ се да иматъ лошо поведение онѣзи лица, които не отговарятъ на опредѣленията въ 3-й членъ на този законъ подъ точката 4. (Приема се).

Членъ 11 се исхвърли цѣлтъ отъ комиссията, тѣй щото, 12 членъ се направи на 11, по причина че тука се говори за гласоподавание, а по доло се говори какъ става.

(Чете):

Чл. 11. Въ общинското събрание предсѣдателствова всѣкога предсѣдательтъ на общинската управа (кметътъ), но ако му е невъзможно и ако отсъствува, тогава предсѣдателствова най старитѣ членъ на общинската управа. (Приема се).

Ще забѣлѣжа, че тука се исхвърлиха думитѣ „когато се избиратъ членове за общинската управа или съвѣтъ тогава се постѣпва споредъ чл. 13-й.“

(Чете):

Чл. 12. Избиранieto членовѣтъ на общинската управа и общинския съвѣтъ става споредъ избирателния законъ за представителитѣ въ Народното Събрание.

Наумовъ: Тука предсѣдатель ще бѣде кмета. Но ще ли носи двѣ титли?

Паничерски: Кметъ ще се зове. Това го е пропусналъ г-нѣ докладчикъ; но това е редакционна бѣлѣжка.

Докладчикъ: По доло се казва, че председател на оправата е кмета.

Председателъ: Желает ли нѣкой да говори? (Не желает). Който не приема члена, както се прочете отъ г-на докладчика, да си дигне ржката. (Никой). (Приема се).

Докладъ: (Чете):

IV. Общински Сѣвътъ.

Чл. 13. Като непосредствена контролна власт надъ всичкитѣ текущи работи въ една община съществуватъ общинскитѣ сѣвъти, който върши слѣдующитѣ работи:

1) изработва правилници за разнитѣ общински учреждения и заведения;

2) назначава чиновницитѣ на разнитѣ общински учреждения и заведения;

3) надзирава работитѣ на общинската управа и на общинскитѣ чиновници;

4) като надзорна власт има право да задържи отъ изпълнение тѣзи рѣшения на общинската управа, които намира, че същитѣ са за общината.

5) рѣшава всичкитѣ предложения на общинската управа.

6) преглѣдва общинскитѣ сметки и неспитва, да ли сѣ направени сметкитѣ спорѣдъ законѣтъ или по рѣшението на общинскитѣ сѣвъти.

7) одобрява бюджета за общинскитѣ приходи и разходи.

8) расхвърля държавнитѣ даждия и окръжнитѣ и общински налози и бери.

9) рѣшава да купи общината нѣкой недвижимъ имотъ.

10) рѣшава предварително да може общината да се задължи до 500 лева.

11) ако общинската, окръжната или държавна работа трѣба да се извърши чрезъ натурална повинностъ, общинскитѣ сѣвъти настояватъ, щото работата да се распредѣли на всички общински членове равномерно.

12) рѣшава да се приеме нѣкой за членъ на общината.

13) рѣшава всички въпроси, предложени отъ централното правителство или окръжния сѣвътъ.

14) рѣшава предварително всѣкакви мѣрки, които се изискватъ за спокойствието, здравето и благосъстоянието на населението на една община.

15) въобще рѣшава всички въпроси, за които общинската управа споредъ законѣтъ не може да рѣши сама окончателно и за всичко отговаря предъ общинското събрание. (Приема се).

(Чете):

Чл. 14. Общинскитѣ сѣвъти състои отъ по малко или по много членове, сиротивъ числото на населението и работитѣ въ една община.

Въ общинитѣ съ население до 5000 жители общинскитѣ сѣвъти състои отъ 12 членове, въ общинитѣ до 10,000 жители отъ 18 членове, а въ общинитѣ съ по горѣ отъ 10,000 жители отъ 24 членове.

Никола Мѣнновъ: Тука ми се види, че сѣ много 12 членове, защото може да се случи една община, въ която да има само 1000 жители. За това предлагамъ да се тури въ една община до 5000 жители да бждатъ въ общинскитѣ сѣвъти отъ 9—12 члена.

Докладчикъ: Комиссията не настоява на това, ако Събранието приеме, може да се измѣни.

Председателъ: Който не приема чл. 14 съ направената поправка отъ г-на Мѣнновъ да си дигне ржката. (Никой). (Приема се.)

Докладчикъ: (Чете):

Чл. 15. За членъ въ общинскитѣ сѣвъти може да се избира всѣкой, който има право да гласоподава въ общинското събрание.

Не могатъ да бждатъ избрани общинскитѣ чиновници и служители, тѣи сѣщо сродницитѣ по права линия включително до втората степенъ (поясъ).

Когато се избиратъ членоветѣ на сѣвъта, тогава се избиратъ и тѣхни замѣстници, които дохождатъ въ сѣданията само тогава, когато членоветѣ не могатъ да дойдатъ по уважителни причини.

Числото на замѣстницитѣ е равно на половината отъ членоветѣ на общинскитѣ сѣвъти. (Приема се.)

Чл. 16. Членоветѣ на общинскитѣ сѣвъти и тѣхнитѣ замѣстници не получаватъ никаква заплата.

Всѣкой, който се избере за членъ на общинскитѣ сѣвъти или за неговъ замѣстникъ, е длъженъ да приеме и върши тая длъжностъ.

Тая длъжностъ не сѣ задължени да приематъ:

1) хора по стари отъ 50 години.

2) които сѣ слаби по здравие.

3) членоветѣ на общината, които по своето редовно занимание се намираатъ обикновенно вѣнъ отъ общината.

4) държавнитѣ чиновници.

5) които сѣ били веднажъ вече членове на сѣвъта или тѣхни замѣстници за двѣ години, слѣдъ като сѣ оставили тая длъжностъ.

За бѣлѣжка. Въпроситѣ които пропизлизатъ отъ опредѣленията подъ 1). 2). 3). 4). и 5). рѣшава общинскитѣ сѣвъти.

Никола Мѣнновъ: Тука се говори, че хора, по стари отъ 50 години, да не се назначаватъ. Азъ мисля, да се назначаватъ до 60 години, защото се случва, че хора въ тѣзи години излизатъ по практически. За това да се тури до 60 години.

Докладчикъ: Комиссията се съгласява.

Грънчаровъ: Тука е просто, че не сѣ задължени, а тѣ може да приематъ. Той ако иска да си даде оставката, не може да го принуди никой да стои.

Н. Мѣнновъ: Азъ мисля, че тѣ трѣба да сѣ задължени, защото сѣ по умни. До 50 години се приематъ въ опѣлчението.

Докладчикъ: Азъ мисля, че не трѣба човѣци по горѣ отъ 50 години да задължаваме непремѣнно. Ако човѣкъ не може да върши работи, който е на 50 години, то не трѣба да го принуждаваме. Ако е нѣкой човѣкъ патриотъ и иска, то може да приеме, а не да го задължаваме.

Председателъ: Давамъ на вотирание. Приема ли Н. Събрание члена както е поправенъ? (Приема се.) Който не приема да си дигне ржката. (Никой.)

17. Ако нѣкой, който е избранъ за членъ или намѣс-

тникъ на общинския съвѣтъ, не иска да приеме тѣзи длъжностъ, той най-късно 10 дена подиръ изборътъ си е длъженъ да поднесе молба на общинския съвѣтъ, за да се разрѣши отъ тѣзи длъжностъ. Но ако молбата му се не приеме, той е длъженъ да върши длъжността, за която е избранъ. Ако не ще да изпълнява длъжността, ще се накаже съ пари и това въ общинитѣ до 5000 жители съ 50 франка, до 10,000 съ 100 фр., а по горѣ отъ 10,000 жители съ 200 франка.

Това наказание изпълнява общинската управа въ полза на общинското ковчежничество.

Членоветѣ на общ. съвѣтъ и тѣхнитѣ замѣстници служатъ двѣ години, но всѣка година половината отъ тѣхъ (първитѣ) отстъпватъ и на тѣхно мѣсто се избиратъ нови.

Заб. За първата година половината отъ членоветѣ отстъпватъ по жребие.

Дюкмеджиевъ: Азъ незная до колко ще бѣде умѣстно туй. Ние тогава нарочно ще избираме такива хора, които не щатъ и ние можемъ да ги отпуснемъ, като имъ земемъ по 50 франка. За старитѣ хора да бѣде исключение и да се не избиратъ, които не ще да приематъ.

Докладчикъ: Въ отговоръ на г-на Дюкмеджиева, ще му кажа, че по горѣ се говори за хора стари, слаби и за други. А общинска длъжностъ има въ всѣка държава, гдѣто непременно трѣба да се изпълнява, тѣй щото не може безъ това. Когато одного избератъ, а той не ще, другъ избератъ и той не ще, тогава общата работа не може да върви.

Председателъ: Давамъ на гласоподаване. Който не приема чл. 17, както се прочете отъ г-на докладчика да си дигне ржката. (Никой) (Приема се.) (Чете):

Чл. 18. Общинския съвѣтъ държи редовнитѣ си заседания 2 пѣти въ мѣсець.

Но освѣтъ това той се събира въ заседания всѣкога, кога го свиква общинския съвѣтъ:

- 1) когато общ. управа рѣши това по вишегласе;
- 2) когато $\frac{1}{4}$ отъ членоветѣ на съвѣта това поискатъ и

3) когато 30 члена на общината това заявятъ.

Забѣл. Въ заседанията на общинския съвѣтъ присѣдствуватъ и членоветѣ на общинската управа, но тѣ не гласоподаватъ. (Приема се.)

Чл. 19. За да може съвѣта да рѣшава, трѣба да присѣдствуватъ въ заседанието повече отъ половината на всичкитѣ членове.

Общинския съвѣтъ рѣшава по вишегласе, т. е. опова е рѣшено, за което гласоподаватъ повече отъ половината на присѣдствующитѣ членове.

Ако се касае въпроса, който се расправя въ общ. съвѣтъ до частнитѣ интереси на нѣкой членъ отъ съвѣта, то той не може да взема участие въ това распривяние и рѣшаванне.

Всѣкой членъ на общинския съвѣтъ е длъженъ да дохожда въ заседанията. Който не може да дойде по уважителни причини, трѣба овреме да заяви това на председателя, за да би можатъ той (предсѣд.) да повика едного отъ замѣстницитѣ.

Който отъ членоветѣ или замѣстницитѣ не оправдае отсъствието си, той се наказва въ общинитѣ до 5000 жи-

тели съ 10 франка, до 10,000 съ 20 франка и по горѣ отъ 10,000 съ 40 франка. Това наказание извършва общинската управа въ полза на общинското ковчежничество.

Райчо Поповъ: Искамъ да забѣлѣжа, че ако члена отсъствова по свой собственъ интересъ, какъ ще се постѣпи, ще ли бѣде наказанъ?

Докладчикъ: То се разбира, че не може да бѣде наказанъ. Това е предвидено по горѣ. Когато работата е вънъ, тогава на него не може да се налага да приеме.

Лазаръ Дуновъ: Това щѣхъ да кажа, че за това има замѣстници. Когато нѣкой иска да отсъствова по нѣкои работи, той заявява на кмета по рано и тогава той ще каже, че е заявилъ и нѣма да му се налага тѣзи глоба.

Председателъ: Желаетъ ли нѣкой да говори? (Не желаетъ.) (Приема се.)

Докладчикъ: (Чете):

V. Общинска управа.

Чл. 20. Общинската управа представлява първа непосредствена мѣстна власть въ общината и изпълнява всичкитѣ окончателни рѣшения на общинския съвѣтъ и на общинското събрание и върши всичко въ кръгътъ на длъжноститѣ си споредъ опредѣленията на този законъ.

Общинската управа изпълнява наредбитѣ и на окръжнитѣ власти, и на централното правителство, но това всѣкога по предварително одобрение на общинския съвѣтъ.

Председателъ: Трѣба да се исхвърли „общинско събрание“. Който не приема 20 чл. като се исхвърли „общинско събрание“ да си дигне ржката. (Никой.) (Приема се.)

Докладчикъ: (Чете):

Чл. 21. Общинската управа състои отъ толкова членове, колкото общинския съвѣтъ предложи на общинското събрание одобри да има въ една община споредъ мпожеството и величината на работитѣ въ тая община. Но всѣка общинска управа трѣба да състои най-малко отъ три члена. Всичкитѣ членове на общинската управа иматъ заплата.

Ако общината състои отъ нѣколко села, тогава освенъ членоветѣ на общинската управа избиратъ се отъ относителнитѣ села по единъ помощникъ на общинската управа.

Щомъ се избере нова общинска управа, нейнитѣ членове и помощницитѣ съ членоветѣ и замѣстницитѣ на общинския съвѣтъ се събиратъ въ общо заседание и избиратъ единъ отъ по между членоветѣ на общинската управа за председателъ, който носи име кметъ на общината и който е същевременно и председателъ на общинския съвѣтъ.

Председателъ: Желаетъ ли нѣкой да говори?

Свяц. Бобошевский: Комиссията е намѣрила за благосклонно, щото да нареди доста огромни щрафове на онѣзи, които отсъствуватъ. Но тука се споменува, че ще има заплата. Каква ще бѣде тя? Днесъ имаме кметове, на които клицитѣ сж съединени. Всѣкий трѣба да знае, тѣзи щрафове кой ще налага. Министерството знае, че ни едно село не е

събрало нито 5 пари да даде на кмета. За жалост наистина е така.

Свящ. Радевъ: Азъ пакъ питамъ онова, което вчера питахъ. По малкитъ села какво учреждение ще иматъ? Тука се говори, че отъ всѣко село ще се вземе по единъ човекъ въ общинското управление, а за по малки села не се говори.

Председателъ: Тука се говори за оправата, а не за съвѣта.

Докладчикъ: Отъ общинската управа ще има единъ членъ тамъ и той ще мѣда работата. По надолу пакъ се расправя това.

Свящ. Радевъ: Ние знаемъ, че има старѣйшински съвѣти и тѣ си глѣдатъ селски работитъ каквото и да сж. Сега тука трѣба да се предвижда такъвъ нѣщо. Единъ членъ въ едно село отъ 100 къщи отива въ общинското управление и казва какво е направилъ въ своето си село. Какви частни права ще има за своето село, това питамъ.

Докладчикъ: Той ще има право съобразно споредъ закона. Когато тѣ не могатъ да съставятъ една община, когато не могатъ да поддържатъ едно училище, тогава въ по важни работи ще се отнасятъ тамъ, гдѣто е сръдоточно мѣсто.

Председателъ: Желаетъ ли още нѣкой да говори?

Икономъ Попъ Тодоръ: Не щѣне да е злѣ, ако се опредѣли това, защо се казва заплата, но кой ще я опредѣлява. Азъ мисля, че общината и общинското събрание ще я опредѣлява. На едно мѣсто ще бжде по голѣма, а на друго по малка, но трѣба да се притури „която заплата опредѣлява общинското събрание.“

Докладчикъ: Комиссията нѣма какво да каже. Ако намирате за нужно, добръ.

М-ръ Каравеловъ: Да, общинский съвѣтъ може да я опредѣлява. Ние въ Нар. Събрание нѣма да опредѣляваме, защото не ще да плащаме ние. Ако има опредѣлена плата нѣидѣ, добръ; ако нѣма, трѣба да се опредѣли.

Докладчикъ: Комиссията е мислила, че сама общината има да рѣшава това. Тѣй щото излазя, че или общин. Събрание да рѣшава, или общинский съвѣтъ. Но ако Нар. Събрание мисли сега да рѣшимъ, кой да опредѣлява, то комиссията нѣма противъ това нищо.

Предсѣд. Който не приема чл. 21 съ направената поправка отъ Отца Иконома, че „платата се опредѣлява отъ общинското събрание“ да си дигне ржката (Никой.) (Приема се.)

Докладчикъ: (Чете чл. 22, който бѣше 21.)

Чл. 22. Членовѣтъ на общинската управа и нейнитѣ помощници избиратъ се за една година. Срокътъ на всѣкого се смѣта отъ деньтъ, когато е избранъ.

Сжщитѣ могатъ да бждатъ избрани повторително, но

не сж задължени, ако не щжтъ да приематъ длѣжността, до гдѣто не изминатъ три години отъ послѣдната имъ служба.

За членъ на общинската управа може да бжде избранъ всѣкий членъ на общината, който има право да гласоподава и всѣкий е длѣженъ да приеме длѣжността.

Не сж длѣжни да бждатъ членове на общинската управа онѣзи граждани, за които се споменуватъ случаитѣ чл. 17 подъ 1, 2, 3 и 4.

Който не желае да приеме избора, трѣба въ разстояние на три дни да поднесе молба на общинския съвѣтъ и да наведе причинитѣ, които му пречатъ да приеме длѣжността. — Общинския съвѣтъ рѣшава окончателно по молбата, и ако не уважи причинитѣ на молителя, той е длѣженъ да приеме изборътъ. Ако не приеме, общинския съвѣтъ налага възъ него наказание: въ общинитѣ до 5000 души 25 франка, до 10.000 жители 50 франка, по горѣ отъ 10.000 100 франка. Ако и подиръ това не приеме, наказва се съ двойна глоба. Подиръ това може да не приеме длѣжността като членъ на общинската управа още за три години.

За членове на общинската управа не могатъ да се избиратъ:

1.) сродници по права линия до 4. степенъ (поясъ).

2.) офицери и войници въ постоянната войска.

(Приема се.)

Докладчикъ (Чете:)

Чл. 23. Жалби сръщу изборитѣ на членовѣтъ за общинската управа и общ. съвѣтъ, както и замѣстницитѣ, може всѣкой избирателъ въ срокъ отъ 7 дни да поднесе въ слѣдующитѣ случаи:

1.) ако избора не е извършенъ споредъ както предписва закона;

2.) ако избраното лице не може да бжде избрано по закона.

Жалбитѣ се подносятъ устно или писмено на общ. управа, която дава на тжжачитѣ увѣрение, че е приела жалбата имъ и я испроважда тутакси на общинския съвѣтъ заедно съ актоветѣ, които се отнасятъ до изборитѣ.

Общинския съвѣтъ рѣшава окончателно тѣзи жалби и ако намери, че е жалбата умѣстна, унищожава изборътъ и нарежда новъ.

Ако въ срока отъ 7 дни не се поднесе никаква жалба сръщу изборитѣ на общ. съвѣтъ отхвърли жалбата като неумѣстна. Изборитѣ се въвеждатъ въ длѣжностъ.

Членовѣтъ на общинската управа и нейнитѣ помощници полагатъ при общинския съвѣтъ слѣдующата клетва: „Заклевамъ се, че ще се занимавамъ на отечеството си, че ще почитамъ и ще се ръководя отъ Конституцията и всичкитѣ закони на отечеството, и че ще върша точно и съвѣстно и ще извърша всичкитѣ държавни, окръжни и общински интереси.“

Тѣзи клетва подписана отъ заклетото лице и отъ всичкитѣ присѣтствующи членове на общинския съвѣтъ като свидѣтели, се съхранява въ общинската архива.

М-ръ Каравеловъ: Азъ бихъ молилъ да разясни комиссията, да ли сж длѣжностни лицата въ оправата или не. И второ моля дава ли се нѣкаква сждебна власть на общинитѣ или не. (Гласове: дава се.)

Докладчикъ: Има го по горѣ и го приехме.

М-ръ Каравеловъ: Тогава комиссията трѣба да знае по добръ Конституцията, именно 164 членъ

който казва: (Чете го:) „всѣко едно длѣжностно лице дава клетва, че ще бѣде вѣрно на Князя и на Конституцията“, а 13 членъ пакъ казва: „сѣдебната властъ въ всичката нейна ширина принадлежи на сѣдебнитѣ мѣста и лица, които дѣйствуватъ отъ името на Князя. Отношението на Князя къмъ тия мѣста и лица се опредѣляватъ съ особни наредби“. Тогава даже клетва не може да се приеме. Конституцията е обвезателна за насъ. Когато се пише законъ, трѣба да се глѣда Конституцията. Ако трѣба клетва, то трѣба да се направи споредъ Конституцията.

Докладчикъ: Тогава ако клетвата не е умѣстна, тя може да се поправи.

М-ръ Каравеловъ: Въ Конституцията се казва, че сѣдебнитѣ мѣста дѣйствуватъ въ името на Князя, т. е. въ името на Главата на държавата. Второ въ нашата Конституция се казва, че длѣжностнитѣ лица трѣба да се кълнатъ въ името на Князя и Конституцията и така трѣба да се състави клетвата.

Докладчикъ: Комиссията нѣма да противорѣчи на това.

Свящ. Радевъ: Комиссията споредъ мене друго нѣщо е пропуснала, като казва, че клетвата се подписва отъ всички членове на общинския съвѣтъ, а никакъ не поменува, кой привождатъ на клетва тѣзи хора, когато знаемъ, че свѣщенника привождатъ тѣзи хора на клетва.

Докладчикъ: Може да се каже: „заклевамъ се, че ще бѣдж вѣренъ на Князя и Конституцията“.

М-ръ Каравеловъ: Ако давате сѣдебна властъ, тогава трѣба да кажете, че въ името на Князя я давате, защото въ името на Князя става сѣдебно рѣшение и трѣба да стане кълнението въ вѣрностъ на Князя и Конституцията. Да стане така: „кълнѣ се, да бѣдж вѣренъ на Князя и Конституцията“. За сѣдебното рѣшение се казва въ 13-й чл., че се прави въ името на Князя.

Икономъ Попъ Тодоръ: Клетвата трѣба да бѣде най напредъ въ името на Всемогѣщаго Бога. Тамъ полагаме думата предъ Бога, който всѣкога присѣствова и който всѣкога наказва оногова, който престѣпи клетвата. Трѣба да се каже: „кълнѣ се въ името на Всемогѣщаго Бога, че ще бѣдж вѣренъ на Князя и Конституцията“.

М-ръ Каравеловъ: Съгласенъ съмъ съ това.

Докладчикъ: Когато се казва за Князя и Конституцията, да се помене и за общинскитѣ служители.

М-ръ Каравеловъ: Когато се кълне на Князя и Конституцията, тогава се кълне на всичко.

Докладчикъ: Комиссията нѣма противъ това нищо.

Свящ. Радевъ: Моята бѣлѣжка, която азъ направихъ, желая да се вземе въ внимание.

Икономъ п. Тодоръ: Азъ мисля, че най добръ ще стане, ако се формолира клетвата тѣй: „Заклевамъ се въ името на Всемогѣщаго Бога, че ще бѣдж вѣренъ на Князя и Конституцията и че ще изпълнявамъ длѣжността си точно и съвѣстно съгласно съ законитѣ на отечеството ми.“

М-ръ Каравеловъ: Само трѣба да се каже Конституцията; защото закона предписва така.

Предсѣдателъ: Има и друга бѣлѣжка отъ Свящ. Радевъ въ послѣдната алинея, който казва да се прибави: „тая клетва подписва свѣщенника и присѣствующитѣ.“ Приема ли Нар. Събрание чл. 23 както се редактира отъ Отца Иконома и съ прибавката на Свящ. Радева? (Приема се.)

Докладчикъ: (Чете чл. 24:)

Чл. 24. За по лесното вършене на работитѣ общ. оправа се раздѣля на секции (отдѣления) и всѣко отдѣление върши своитѣ опредѣлени работи, но за всичко рапортира въ пълното засѣданне на общинската оправа и постѣпва по рѣшенията на сѣщата.

Всѣко отдѣление споредъ работата състои отъ единъ или повече членове. Само за сѣдненето е потребно да засѣдаватъ най малко три члена и това се казва общинскій сѣдъ.

М-ръ Цанковъ: По горѣ въ 21 членъ казахме, че управата въ общината ако има отдѣлни села, то ще има помощници и тѣ ще иматъ заплатата, ще бѣдѣтъ като мухтаритѣ сегашни. Тука се казва, че общинската управа се раздѣля на нѣколко секции. Какво се разбира секции? Да ли въ единъ градъ гдѣто управата състои отъ 2—4 души и гдѣто съществуватъ мухтари. Въ моегo Министерство има сума прошения отъ тѣхъ, че сѣ служили и отъ гдѣ сега ще си получатъ заплатата. Казватъ, че сѣ ги викали на общинскитѣ сѣвѣти и имъ налагали да правятъ това и онова и една пара не сѣ взели за това. Тѣзи мухтари ще ли бѣдатъ помощници на общинската оправа, или не? И второ ако бѣдатъ помощници, какъ се разбира секции?

Докладчикъ: Тука се казва, за по лесно вършене на работитѣ въ всѣка махала има единъ или два члена, но когато дойде за по важна работа, тогава трѣба да се събиратъ заедно и да се съвѣтватъ. Но когато отдѣлно вършатъ работа, то тѣ трѣба пакъ да съобщаватъ на управата, какво сѣ извършили въ своята махала.

М-ръ Цанковъ: Азъ не можахъ да се освѣтя тука. Азъ искамъ да се разумѣемъ добръ, защото трѣба да отговарямъ азъ, понеже има отъ тѣхъ прошения, че сѣ слугували цѣли дни и цѣли години и не сѣ имъ заплатили нищо; а особно въ голѣмитѣ градове. Села гдѣто ще бѣдатъ секции, ще ли бѣдатъ помощници на управата тѣзи мухтари въ махалата или не? Азъ това не можъ да го разберѣ добръ.

Докладчикъ: Г-нъ Министръ каза, че имало

оплакване отъ вѣнъ, че въ никоя махала не имъ се платило. Тѣ трѣба да се оплакватъ на общинскій сѣвътъ, той трѣба да рѣшава такива въпроси.

М-ръ Цанковъ: Споредъ сегашний общинскій законъ не казва се, че ще има мухтари. Мухтаритѣ се събиратъ и сега за тѣхъ законъ не съществува. А окр. управители, окр. началници, сѣдии и всички викатъ мухтаритѣ. Ангария ако трѣба, мухтаритѣ викатъ и цѣла нощъ по нѣкога трѣба да работятъ, а въ закона нищо не се казва, трѣба ли да имъ се плати.

Мантовъ: Колкото за мухтаритѣ, тѣ се унищожиха защото кмета ще има помощникъ и гѣ ще вършатъ онѣзи работа. Понеже г-нъ М-ръ каза, че има прошения отъ тѣхъ, то имамъ честъ да кажа, че закона нѣма обратна сила. Той иска плата на основание на този законъ, който е билъ до сега. (Гласове: но не е имало законъ.)

Д-ръ Беронъ: Въ Търново се дава 2 $\frac{1}{2}$ на % на мухтари; но кой дава, кой не, защото нѣма законъ.

М-ръ Цанковъ: Г-нъ Мантовъ каза нѣщо, азъ пакъ не разбрахъ. Азъ питамъ да ми кажете, една община, която състои отъ 5 села, че въ едното село ще бжде сѣвътъ и управата, а въ другитѣ 4 села ще има по единъ помощникъ. Него избиратъ, както сега мухтара. Но отъ сега нататакъ кой ще събира данъка? Когато дойде нѣкое особено разискване въ общината, то ще ли дойдатъ помощникитѣ отъ всичкитѣ 4 села да разсждаватъ работитѣ? Но представете си единъ градъ отъ 5 махали въ него общинското събрание избрало да има само 3 таквизъ членове на оправата. Сега въ този градъ има 5 махали; отъ тѣзи махали ще ли да вземе помощници или не? Защото ако вземемъ нашитѣ градове почти сж все еднакви. Сега има единъ кметъ и двама помощници и споредъ този законъ ще избираме или единъ помощникъ или повече; добръ. Сега тѣзи помощници и кмета ще ли могатъ да извършатъ всичката работа въ града? Защото утрѣ правителството ще каже, приведете толкозъ хора отъ града да работятъ на шосетата. Ще ли идатъ членовѣтъ отъ оправата да извадатъ хората отъ къщитѣ? Значи, че пакъ е потребно въ всѣка махала да опредѣлятъ по едно мекере. На онзи чиновникъ трѣба да се плаща нѣщо. Трѣба да се разясни тука.

Самсаровъ: Комиссията е разбирала тука този членъ за състава на управата. Една община най малка, съ най малка длъжностъ ще има поне 3 члена, а никой не ограничава общинскій сѣвътъ споредъ нуждата да распредѣлява, колко служители трѣба да бждатъ за общински работи. Тѣ сж свободни сами да рѣшаватъ, колко души да бждатъ и да имъ по-

ложатъ заплата. Така е разбирала комиссията този членъ.

М-ръ Цанковъ: Азъ ви казвамъ, че всѣка градска община ще избира не по много отъ 3 члена въ оправата. Нашитѣ хора тѣ сж научени да има икономия. Тѣ нѣма да глѣдатъ, че ако хората да работятъ на пжтъ, или напр. правителството е писало, че еди-кои работи трѣба да свърши общината. Вие знаете твърдѣ добръ, че нѣкой мухтаринъ деня и нощя работи. Сега ще кажатъ, че ние избрахме единъ кметъ и двама помощници, които ще събиратъ и това и онова, и подиръ общинскитѣ работи ще оставатъ всѣкога назадъ. Съ двама души кметътъ не може да направи нищо. До сега ако сж вършили работа общинитѣ, вършили я за това, защото мухтари все сж съществували и все сж се надѣвали, че ще имъ се плати.

Дюкмеджиевъ: Азъ разбирамъ съвсѣмъ друго-яче мухтари. Ние си го пазаримъ въ всѣка махала и той взима отъ всѣка къща по 10 или 15 гроша. Значи мухтаритѣ не сж безъ плата. А колкото за членовѣтъ на градскитѣ сѣвъти, тѣ никакъ не ще да събиратъ вергия.

Икономъ п. Тодоръ: Че ще се яви нужда, това нѣма съмнѣние. Но понеже се полага тука, че въ всѣка община ще има 9—12—18 члена, разбира се, колкото служители трѣба да вършатъ работитѣ, тѣ ще иматъ опредѣлена заплата. Това може да се опредѣли тамъ, гдѣто ще се говори за служителитѣ. Тѣмъ ще опредѣляватъ заплата споредъ мѣстото. За повече членове, общинското събрание си прави бюджетъ. Зарадъ туй това влиза въ длъжността на управата, а не въ другъ членъ. Тука се говори само на колко секции се дѣли оправата.

Мантовъ: Въ отговоръ на г-на Цанкова ще кажа, че ако прочете по добръ 21 ст., тамъ ще види, че най малка община състои не по малко отъ 3 члена; значи, че оправата има право да назначава повече. А ще ли назначава мухтари, или жандари или бирници, това е работа на оправата. Значи по малко отъ 3 да нѣма, а повече може да има.

М-ръ Цанковъ: Азъ му казвамъ друго, той ми отговаря друго. Азъ мисля, че Н. Събрание и мене чу и васъ чу.

Никола Тошковъ: Азъ мисля, ако се назначи, че трѣба да получава плата; защо назначава челоука, а послѣ останува безъ плата. (Веселостъ).

Предсѣдатель: Давамъ на гласоподавание. Който не приема чл. 24 както се прочете отъ докладчика да си дигне ржката. (Никой). (Приема се.)

М-ръ Цанковъ: Сега тука, когато Н. Събрание каза, че общината ще опредѣлява за тѣзи хора, които ще се грижатъ за извършване на правителствени заповѣди и за събиране данъци, да се за-

бѣлѣжи въ протоколитѣ, че по всички тѣзи прошения отъ мухтаритѣ, които сѣ служили до сега, да заповѣдатъ на общинскитѣ съвѣти, да имъ опредѣлятъ една заплата, която да я взиматъ отъ народа. И ако нѣкой се противи да не дава, той ще се наказва. (Гласове: съгласни).

Еремия Гешовъ : Азъ до колкото зная, мисля, че отъ селското население се е плащало. А колкото за градоветѣ трѣба да си платятъ. Какъ може безъ плата да слугува?

Цанко Филувъ : Ще отговоря на разяснението на г-на Министра зарадъ мухтаритѣ. Тѣ си иматъ заплата $2\frac{1}{2}\%$ отъ пари, които събиратъ. Тѣ не се оставатъ безъ плата. Тѣ си взеха отъ народа пари, но сега искатъ отъ общинитѣ. Напримѣръ онзи който има да дава, или трѣба му тескере, всѣкий трѣба да му плаща.

Лазаръ Дуковъ : Не мож да кажа, че не е станало, може въ нѣкои градове да не се е платило; но по селата се е плащало, както се е практикувало до сега, напр. селенитѣ се условатъ съ мухтарина, че ще му оржатъ опредѣлено време, или ще му плащатъ на къща по 5 или 10 гроша и тѣй се тѣ наплащатъ. А какъ е било въ градищата, това не зная. Защо да се оплакватъ на Министерството? Азъ това не виждамъ за умѣстно; защото по селата мухтаритѣ сѣ задължително нѣщо; понеже се промѣняватъ отъ година на година. Той има при себе си помощници и селата си хващатъ кехай; а тѣзи въ селата не сѣ останали безъ плата. Колкото за въ градищата, тамъ има сждъ и тѣ нека се сждатъ. Тука не можемъ да рѣшимъ, че трѣба да се заповѣда на общината, защото не знаемъ колко е взелъ и колко не. За това сами общинитѣ да се распоредятъ съ това нѣщо.

М-ръ Цанковъ : Азъ не казахъ за селата, но че у градоветѣ има такива мухтари; защото въ селата се опредѣлява това по закона; а мухтаритѣ въ градоветѣ не се опредѣляватъ; тѣ си оставатъ по обичай отъ турско време. И тѣ като не сѣ по закона опредѣлени, общинскитѣ съвѣти опредѣлява ги да събиратъ данъци и прочее; а селенитѣ смъствуватъ по закона.

Патю Поповъ : Има такива работи, както каза г-нъ М-ръ, и по селата. За това право каза г-нъ М-ръ, да се распореди по тия прошения да имъ се заплати.

Предсѣд. : Мисля, че това е особено предложение. Ние ще имаме тука переходни правила и може да се прибави тамъ.

М-ръ Цанковъ : Да се забѣлѣжи просто въ протоколитѣ. Азъ не искамъ да се вотира. Истина има такъвизъ; защото азъ когато бѣхъ губернаторъ въ Варна, подавали сѣ прошения и още до сега не е

свършенъ въпроса. И отъ Русчукъ има, и отъ Свищовъ, и отъ Търново. За това да се забѣлѣжи въ протоколитѣ. Азъ не искамъ да се вотира.

Драгни Стойчовъ : Г-нъ Лазаръ Дуковъ каза. (Гласове: по високо!) (Не чуе се.) Надѣватъ се, работитѣ да се рѣшатъ тука. Онзи човекъ е служилъ и събралъ може би 18,000 франка, а не взелъ нито пара. Трѣба да имъ се плати.

Предсѣдателъ : Г-нъ Министръ се задоволи да се забѣлѣжи въ протоколитѣ. (Гласове: да.)

Докладчикъ : (Чете:)

Чл. 25. Общинската управа върши слѣдующитѣ работи:

- 1) управлява непосредственно всичкитѣ заведения въ общината и настоява да върватъ съответственно съ опредѣлената имъ цѣль;
- 2) управлява общинскитѣ имущества съгласно съ рѣшенята на общ. съвѣтъ;
- 3) надзирава надъ пхтищата, мостоветѣ и общинскитѣ сгради и настоява да се държатъ въ добро състояние;
- 4) настоява щото общинскитѣ чиновници и служители да вършатъ длъжноститѣ си точно, правилно и съвѣстно;
- 5) ако общинската управа забѣлѣжи, че нѣкой отъ общинскитѣ чиновници или служители не вършатъ длъжността си както трѣба, може тутакси да го отстрани и го предлага на общ. съвѣтъ за уволнение;
- 6) настоява щото всичкитѣ здрави дѣца отъ двата пола да посѣщаватъ училищата;
- 7) надзирава за здравнето на населението. Ако има тѣжко болни испроважда ги въ окръжната болница за лѣкуване;
- 8) въ случай на епидемия повиква незабавно окръжниятъ или общински лѣкаръ и предприема пужднитѣ мѣрки за отстранението на опасността. Въ това отношение върши всичкитѣ наредби на окръжниятъ съвѣтъ и окръжниятъ или общински лѣкаръ;
- 9) събира държавнитѣ даждия, окръжнитѣ или общински налози и берии;
- 10) издвѣява нужднитѣ расходи въ границитѣ на предвиденитѣ въ бюджета на общината сумми;
- 11) води смѣтка за всичкитѣ приходи и расходи на общината;
- 12) надзирава надъ свѣщенниците, църковнитѣ настоятели и надъ попечителитѣ (васиитѣ) на малолѣтнитѣ;
- 13) води статистика за всичкитѣ раждания, вѣнчавания, умрания и всѣкога има свѣдѣния за множеството на населението на общината;
- 14) тѣй сжщо води статистика за количеството на разнитѣ произведения и добитѣцитѣ въ общинското землище;
- 15) съхранява всичкитѣ общински писма, актове и книги;
- 16) издава нужднитѣ свидѣтелства на членоветѣ въ общината;
- 17) старе се да се държатъ редовни пощенски сношения съ съседнитѣ общини и градове;
- 18) приема и увольнява общинскитѣ служители;
- 19) прави предложения на общинския съвѣтъ за опредѣлението такситѣ, на хановетѣ за питиетата, ястията и т. н. и извършва послѣдующитѣ за това рѣшения на общинския съвѣтъ.

М-ръ Каравеловъ: 16-та статия въ този членъ казва. (Чете:) „Издава нужните свидетелства на членоветъ въ общината.“ Кои свидетелства?

Докладчикъ: Когато нѣкой членъ отъ общината иска да отиде нѣкъдѣ.

М-ръ Каравеловъ: Понеже нѣма по закона, а има загранични пашапорти. Трѣба за тѣхъ да се внесе особенъ законъ, то тогава трѣба да се рѣши. Ние още не сме дали такова нѣщо на общината.

Докладчикъ: Ако нѣкой иска да отиде отъ една община въ друга, трѣба да му даде общинската управа свидетелство, че си е вършилъ работата съвѣстно.

М-ръ Каравеловъ: Има такива свидетелства по закона за овцитъ и беглика. Но трѣба да се опредѣли по ясно.

Предсѣд: Желаетъ ли нѣкой да говори?

Лазаръ Дуковъ: Нѣма какво да говоря, освѣнъ ако се забѣлѣжи въ протоколитъ. При онова, което се хортува за кметоветъ, желая да се спомогне и за двата имъ помощника, когато ще се издаде заповѣдь, за да имъ се плати за оная година, за която искатъ жалование, да си предадѣтъ тоже смѣткитъ!

Предсѣдателъ: Това е вече рѣшено. Върху този членъ има ли нѣкой да говори.

М-ръ Каравеловъ: Нека си остане така; но ще се разисни, какви свидетелства.

Предсѣдателъ: Давамъ на вотирание. Който не приема 25 членъ както се прочете отъ г-на докладчика съ разяснението на г-на Министра на Финанситъ, върху алинея 16 да си дигне ржката. (Никой.) (Приема се.)

Докладчикъ: (Чете:)

Чл. 26. Общинската управа като единствена полицейска власть въ общината върши слѣдующитъ работи:

1) старее се за чистотата въ селата, градоветъ и околноститъ;

2) старее се за безопасността на лицата и имуществата;

3) грижи се за предохранението на пожаритъ и за срѣдствата за погасяването имъ;

4) отклонява всичко онова, което може да бѣде причина за болеститъ на хората и добитѣцѣ;

5) надзирава да ли се употрѣбаватъ прави мѣрки и тѣгилки по дюкянитъ, гостинницитъ, на пазаритъ и тѣхъ и чрезъ това да се не случватъ никакви измамвания;

6) въ споразумение съ общ. съвѣтъ предписва правила за хановетъ, кафенетата и гостинницитъ и настоява да се изпълняватъ сѣжитъ;

7) внимава върху общественния моралъ и отклонява всичко онова, което е срѣщу него;

8) трѣба да има всѣкога свѣдѣния какви странни се намиратъ въ общината, и указва имъ всѣка помощ, която изисква чловѣколюбieto;

9) върши всичко, което спада подъ полицейско здравственний надзоръ, за да се не продаватъ въ общината лоши ястия и пития и т. н.

10) въ споразумение съ общинския съвѣтъ обявя-

ва на населението, кога е най цѣлсходно да се предприематъ сѣдоби и беридоби на разнитъ хлѣбни зърна и т. н.

М-ръ Каравеловъ: 10-та алинея е малко странна, и второ ми се види странно гдѣто се говори за „моралъ“ именно въ 7-та алинея. Тѣй сѣщо и 8-а алинея не зная какъ може да фигурира. Не можъ да си представя, като казва, че „каквито странни се намиратъ въ общината да имъ указва всѣка помощ, която изисква чловѣколюбieto.“ За такова нѣщо не трѣба закона да предписва. Ако иматъ пари, ще помогнатъ, ако нѣматъ, нѣма да помогнатъ. За моралъ пакъ е много неопредѣленно. А 10-та алинея казва, че съвѣта обявява на населението, кога е времето цѣлсходно за сѣдоби. Но въпроса е ще ли сѣ задължителни неговитъ съвѣти! Ако се тури въ закона, то всѣкога е задължително.

Докладчикъ: Колкото за морала, по напредъ въ комиссията се исхвърли тѣзи алинея; но тука се мисли че въ общината трѣба да се глѣда върху злоупотрѣблението на времето съ пианствование и т. н. А за 10-та алинея и сега става тѣй. Всѣкога когато става беридоби на гроздѣе или кукурузъ, излиза кехаята и вика, че еди-кога ще стане беридба на гроздѣето. Това е съгласно съ обичая, който става сега.

Самсаровъ: Въ 10 та алинея да се исхвърли; да се даде право всѣкому, когато ще, тогава да си сѣе. То остава на знанието на всѣкий единъ.

Докладчикъ: Съ това комиссията се съгласява. Всѣкий си сѣе когато иска.

Предсѣдателъ: Желаетъ ли нѣкой да говори. (Не желаетъ.) Който не приема чл. 26 както се прочете отъ г-на докладчика и както се поправи отъ г-на Самсарова да си дигне ржката. (Никой.) (Приема се.)

Докладчикъ: (Чете:)

Чл. 27. Общинския сѣдъ може да сѣди граждански искове окончателно до 20 фр. и неокончателно до фр 100, всичкитъ грѣшки, които се наказватъ отъ 20 часа до едни седмица затворъ или съ глоба до 20 фр. (чл. 5 отъ отом. наказ. код.)

Общинскитъ сѣдъ обявява въ кои дни има заседания, и такива трѣба да има най малко дваждъ на недѣлитъ. Освѣнъ това общ. сѣдъ се събира въ заседание когато го повика кметътъ.

Срѣщу неокончателнитъ рѣшения и присѣдитъ въобще на общ. сѣдъ се поднася жалба на мировия сѣдия, който рѣшава окончателно безъ касация по гражданскитъ дѣла както и по углавнитъ, които се наказватъ само съ глоба.

Процедурата при общинскитъ сѣдове се опредѣлява отъ особенъ законъ.

М-ръ Каравеловъ: Азъ бихъ желалъ да питамъ комиссията, че обикновенно въ закона се опредѣлява, когато сѣдъ дѣйствова, по уголовно дѣло, то тамъ ще го викатъ. Значи всѣкого ще ли сѣди общината или само своитъ си членове?

Докладчикъ : Разбира се своитѣ членове. Онѣзи, които живѣятъ тамъ. То тогава се знае, че не може да сѣди членовѣтѣ на другата община.

Свящ. Радевъ : Случава се, че нѣкой вѣнкашенъ чловѣкъ откраднува нѣщо, тогава общината не може да го сѣди, ако е отъ друга община.

Докладчикъ : Тука се казва, че ще стане особень законъ за това.

М-ръ Каравеловъ : По моето мнѣние ние отивама малко лошо, ако приемемъ тази статия както си е. Разбирамъ азъ да се даде на общината некаква сѣдебна властъ именно за най дребни работи, които иматъ членовѣтѣ на общината между себеси, за да неходятъ до мировий сѣдия. Но тогава не трѣба да се туря до 100 франка. И второ не трѣба да се допуска апелляция, но трѣба да стане единъ видъ третейский сѣдъ. Въ Россия на пр. има общинский сѣдъ, а има и сѣдъ „волостной“ на тѣзи двата апеллиратъ на кассацията, а не на мировий сѣдия. А така ще излѣзе цѣлъ системъ нови сѣдилища; отъ общинитѣ ще се апелира на мировитѣ сѣдии, отъ мировитѣ сѣдии на окр. сѣдове, отъ окр. сѣдове на апелляция и т. п. т. — не зная на що ще приличатъ нашитѣ сѣдилища. Така щото може да имъ се даде право да разсѣждаватъ дребни работи; ако кокошка е влѣзла въ чуждъ дворъ, или свиня влѣзла въ нивата и тѣмъ подобни. Но това не трѣба да го бъркаме съ сѣдилищата, нито парична глоба да опредѣляваме тукъ, нито за апелация да споменуваме. Щомъ даваме право на апелация, трѣба да признаваме, че е сѣдилище и трѣба да се ръководятъ отъ 13-та ст. на Конституцията.

Предсѣдатель : Желаетъ ли нѣкой да говори?

Михайловский : Предмѣта за сѣдебна властъ да се даде на общинитѣ не е твърдѣ обработенъ и разясненъ. Заради туй именно тази частъ на общинския законъ да се обработи, защото ще стане особенъ законъ. Напримѣръ двамина отъ съсѣднитѣ общини се скаратъ. Може ли тѣзи община да докара оно-това, който принадлежи на друга община. (Гласове: не може!) Отъ тамъ ще ли го доведе, и подиръ кой ще изпълни рѣшението отъ тѣзи друга община? Заради туй тѣзи статия да се остави да се обработи добръ. Защото тамъ трѣба да се каже категорически, въ какви работи разправява общината, каква юрисдикция има. Тука е съвършенно неопредѣленно. Искатъ се апелация и подиръ изпълнение. Ако нѣма изпълнение, тогава този сѣдъ не значи нищо. Заради туй тѣзи частъ да се остави и да се обработи въ другата сессия. Пакъ както щете вие.

Предсѣдатель : Желаетъ ли нѣкой да говори? Желаетъ ли г-нъ М-ръ на Финанситѣ да го редактира.

М-ръ Каравеловъ : Нѣма да го редактирамъ. Така законъ се не пише. Сега щомъ получатъ този

законъ въ селата, ще хванатъ да сѣдятъ. Трѣба да се отложи до идущата сессия, иначе азъ първий ще предложамъ на Негово Височество да не подписва законъ.

Стамболовъ : Предложенията на г-на Михайловский и г-на Каравелова не сѣ на мѣсто. Трѣбаше да бѣдѣтъ тука, когато се прочете 4-та статия на този законъ въ послѣдни алинея. Това го приехме тамъ. Стѣд вателно тѣхнитѣ бѣлѣжки сѣ твърдѣ кжено и не могатъ да се приематъ.

Михайловский : Ако не бѣше това противъ съвѣстѣта ми, азъ бихъ го примѣлчалъ, за да се съберка Нар. Събрание и отъ събркванието да си поправа мнѣнието. Съ това ще се побърка и кметъ, и общинаритѣ, и общината и подиръ до самото Нар. Събрание и то ще да каже, че ние събркахме. Но азъ като гражданинъ, а въ сѣщо време и сѣдия, длъженъ съмъ да заявя, че това нѣщо е необработено и непълно и тѣзи, които ще хванатъ да сѣдятъ, не ще знаятъ, какво да правятъ. За това нека остане до другата сессия да се обработи.

Стамболовъ : Моля Нар. Събрание да исхвърли 5-та алинея въ 4-ий членъ. Ако г-нъ Михайловский искаше да прави бѣлѣжки, то да ги правеше отъ началото на Събранието, а не сега.

Свящ. Радевъ : Ако приема Нар. Събрание, то трѣба да се тури друго нѣщо, или по любовень сѣдъ или такова нѣщо.

М-ръ Каравеловъ : Тогава предлагамъ третейска форма, т. е. да нѣма апелация. Които и да се явятъ при него, нека ги сѣди и може и за 500 фр. да сѣди. Но ако не сѣ съгласни да се сѣдятъ при него, нека си идатъ при мировий сѣдия.

Лазаръ Дуковъ : Тука въ този законъ е странно само, че могатъ сами тѣ да сѣдятъ до 100 франка. Но за други работи, то вече все го е имало въ практика. Както за свинѣ, конѣ, кокошки и т. н. т. Ако нѣкоя кокошка отиде у съсѣда и направи нѣщо пакостъ, тогава му е позволено да отиде да се сѣди. Но щомъ иска да се споразумѣе съ онзи, на когото е учинено злото, дохожда при общината и сами се погаждатъ. Това искахъ да кажа да направимъ по малко франка, за които окончателно да рѣшава и да нѣма апелация.

М-ръ Каравеловъ : Азъ бихъ мислилъ да се остави третейска форма. Тука се казва, че може да сѣди до 20 фр. окончателно; но не може да сѣди ни за половина франкъ отъ друго село. Азъ не ще ида ако напр. ме вика общината въ Орхане и ме осѣди за 5 фр. Вие говорите за общинский законъ, а не за жителитѣ на общинитѣ, които иматъ различни права. Тогава рѣшете третейска форма, че общинитѣ могатъ да сѣдятъ, ако сѣ съгласни тѣжителитѣ и да рѣшаватъ безъ право на апелация.

Михаиловский: Г-да! Азъ мисля, че това не трѣба да се тури тука; защото третейски сѣдъ не трѣба да има законъ. Тука въ учреждението на мирови сѣдъ се казва „подсѣдимостъ“, а общината не може да сѣди, но има право да потѣкмява двѣтѣ страни, ако сж съгласни. Тѣ отиватъ при комшията ми, отиватъ при общината и се потѣкмяватъ. Това е ставало по напредъ; а може и сега. Този актъ има сила при всички сѣдилища, ако се потѣкмятъ. Но ако да направите сѣдебна инстанция, това не може да бѣде. Защото ако не може да изпълни своето рѣшение, то послѣ нѣма и опредѣлена процедура. Онова, което каза г-нъ Министръ за малки злоупотребления, тѣ се рѣшаватъ доброволно и това е предвидено въ Врем. Сѣдебни Правила и на тѣхъ апелация нѣма. Но ако двамина хора искатъ да се потѣкмятъ, то общината винаги приема да имъ глѣда давията. Ако иматъ нѣщо да дѣлятъ, или ако сж наследници на нѣкакъвъ имотъ, може да ги раздѣлятъ. А за да стане туй, общината да вземе да сѣди, то има и да отговаря, ако е редовенъ сѣдъ.

Грънчаровъ: Заблѣжките на г-на М-ра на финансите и г-на Михайловский сж доста умѣстни. Ние не можемъ да направимъ въ общината сѣдъ; защото щомъ има въ нея сѣдъ, тогава не може да бѣде общинско управление. У нея тогава трѣба да е само сѣдъ, а не и управление. Защото въ такъвъ случай ще се наруши Конституцията. Понеже не е сѣдъ, не можемъ да му дадемъ и сѣдебната властъ. За това азъ мисля тука гдѣто опредѣлява, именно до толкозъ франка окончателно да рѣшава, и до толкозъ съ обжалование, и до толкозъ съ апелация и пр. че това не трѣба да се казва тука; защото това може да се каже само за едно чисто сѣдебно учреждение. Общинитѣ си иматъ и сега сѣдебна оправа. По мировенъ начинъ може да разглѣжда какъвото дѣло и да е гражданско, само не може да глѣда уголовни дѣла. Ако двамина се скарали и отиватъ при общината, тогава тя може да имъ глѣда работата. Да се каже: „общинската оправа може да сѣди всичките граждански искове въ видъ на третейски (полюбовенъ) сѣдъ, безъ никакво обжалование на рѣшението му“. Другото всичко да се изхвърли.

Икономъ попъ Тодоръ: Тука споредъ казванieto на предговорившите излиза, че не трѣба да има сѣдъ въ общинитѣ. Но защо говоримъ тукъ, когато по горѣ приехме, че трѣба да има сѣдъ въ чл. 4 (Чете: „трѣба да има сѣдебно, полицейско и економическо — финансово учреждение“. Това се гласува и се прие. Какво трѣба да сѣди, това може да се опредѣли. Но когато единто се прие. а другото да се не приема, тогава нѣма нищо да изглѣзе.

М-ръ Каравеловъ: Азъ не зная какъ ще да го приемете, само има да кажа, че ако иска нѣкоя община да ме глоби, азъ нѣма да ида тамъ. Защото имаме сѣдъ, който трѣба да рѣши. И ако дойде работата на двѣ общини, едната община ще рѣшава за членоветѣ на другата община. Какъвъ сѣдъ ще бѣде тогава?

Михаиловский: Истина, че има членове вотирани; но азъ не се намирахъ тука и сега чувамъ и споредъ съвѣстѣта си трѣба да кажа. А взема ли се въ внимание моята дума, това е другъ въпросъ. Азъ казвамъ, че ако помири общината двамина, които иматъ распра по между си, ти винаги е свободна и има тѣзи власт да ги помири. Даже да ги утѣкмява може. Но това е полюбовенъ сѣдъ, тамъ се не издава рѣшение, тамъ не става изпълнение. Заради това Н. Събрание ако иска да бѣде по голѣмъ и по опредѣленъ и дѣйствителенъ сѣдъ, тогазъ трѣба такава нѣщо да се обработи. За това азъ казвамъ сега да се тури общината да има право членоветѣ си да помирява и да ги потѣкмява, когато се обърнатъ къмъ нея.

Грънчаровъ: Азъ предложихъ една редакция; ако Н. Събрание иска може да я приеме или не. Редакцията е тѣзи: „общинската оправа може да сѣди всички граждански искове въ видъ на третейски т. е. полюбовенъ сѣдъ безъ обжалование на рѣшението му“. Послѣ да остане и: „общинската оправа обявява въ кой день има засѣданне; такива трѣба да има най малко дваждъ въ недѣлѣта. Освѣнъ това общ. оправа се събира въ засѣданне, когато я повика кметътъ“. А другото да се изостави.

Михаиловский: Азъ приемамъ редакцията на г-на Грънчарова; но трѣба да приемемъ не думата да „сѣди“, но да помирява, или утѣкмява“. Защото сѣди само сѣдебно учреждение. Никое учреждение нѣма свой сѣдъ и да сѣди своитѣ подчинени. Ако единъ министръ иска да сѣди нѣкого отъ своитѣ подчинени за по важни нѣща, предава го на сѣдъ. Имаше напр. въ турско време всѣко учреждение свой сѣдъ. Полицията, финансовото м-рство и т. н. Имашъ давия; напр. си купишъ ошура, тогава ти глѣда давията финансовото М-ство. Какъ ще си намѣришъ правото, когато самия противникъ те сѣди? Това не може да бѣде. Сѣдовищата въ благоустроенитѣ държави сж съвършено особенни и независими учреждения и тамъ се отнасятъ всички други учреждения за сѣдения. Не зная сега, като допуснемъ на общината да сѣди, то трѣба да го допуснемъ и на полицията и на другитѣ.

Докладчикъ: Което казва комиссията и г-нъ Грънчаровъ, не сж вънъ отъ практиката на нашия народъ. Когато напр. влѣзатъ овци въ нѣкоя нива и учинатъ зараръ, тогава общинското управле-

ние рѣшава. Не е ли това осъждане? Това е помиряване въ единъ видъ на сѣднение.

М-ръ Каравеловъ: Тука е голѣма разлика между двѣтъ нѣща. Тука трѣба да бжде за третейскій сѣдъ. Ако ние приемемъ, и ние можемъ да бждемъ сѣдии. Въпроса е това, че една община не може да улови одного челоуѣка отъ друга една община и да го затвори на 7 дена, т. е. да каже, ние сме сѣдъ.

Предсѣдатель: Мисля, че доста се говори. (Гласове: исчерпано е!) Приема ли Нар. Събрание редакцията както се прочете отъ докладчика и поправи отъ г-на Михайловскій?

Докладчикъ: Споредъ проекта, г-да, понеже дукътъ е сѣдъ, който комиссията иска да каже, за това се съгласява.

М-ръ Каравеловъ: Когато докладчика си взима предложението назадъ, тогава не може да се вотира членътъ на комиссията.

Предсѣд. Приема ли Н. Събрание членъ 27 както се редактира отъ г-на Грънчарова и поправи отъ г-на Михайловскій? (Приема се.) Който не приема да си дигне ржката. (Меншество.)

(Давамъ на петъ минути распусъ.)

(Послѣ распусъ.)

Предсѣдатель: Засѣданието се отваря на ново.

Докладчикъ: (Чете чл. 28, напредъ 27).

Чл. 28. Общинската оправа държи редовни засѣдания два пѣти въ недѣлята, но се събира и извъредно кога поиска кметътъ или $\frac{1}{4}$ отъ членоветъ ѝ.

Д-ръ Антоновъ: По горѣ се каза, че оправата има само 3 члена; тогава какъ може да стане $\frac{1}{4}$?

Докладчикъ: По напредъ се каза, че най малко 3 члена трѣба да бждатъ.

Д-ръ Антоновъ: Тогава, ако сж най малко три члена, какъ ще стане?

Предсѣдатель: Желаетъ ли нѣкой да говори? (Не). Който не приема 28-й членъ така както стои въ доклада на комиссията, да си дигне ржката. (Никой не дигна.)

Докладчикъ: (Чете:)

Чл. 29. Общинската оправа върши всичкитѣ работи, които се случаватъ въ една община или по сжществующитѣ държавни закони, или по сжществующитѣ правила и наредби на общ. сѣвътъ или общинското събрание, или ако за нѣкой случай не сжествува нито едно нито друго, то общ. оправа се обръща къмъ общин. сѣвътъ, който или самъ рѣшава въпроса, или го поднася на общинското събрание. (Приема се.)

(Чете:)

Чл. 30. Помощникитѣ на общин. оправа вършатъ въ своитѣ села всичкитѣ наредби на общ. оправа, и се стараятъ да предприематъ всички нуждни мѣрки за отстранение на опасноститѣ противъ лицата и имотитѣ, и да се не развалятъ спокойствието на населението. (Приема се.)

(Чете:)

Чл. 31. Предсѣдательтъ на общинската оправа или

кметътъ самъ върши слѣдующитѣ работи:

1) приема и отваря писмата, които сж отправени до общ. оправа;

2) чрезъ него се доставятъ всичкитѣ работи до общ. оправа или общ. сѣвътъ;

3) той съобщава на общинската оправа и общинскій сѣвътъ всичкитѣ наредби на окръжнитѣ учреждения и държавнитѣ власти.

4) при него се съхранява общ. печатъ и той го удря на писмата, които се изпращатъ отъ страна на общинската властъ както ги и подписва;

5) кметътъ може да накаже дисциплинарно общ. чиновници или служители съ укоръ, или съ задържане отъ мѣсечната заплата, за която се изисква рѣшение отъ общ. оправа;

6) кметътъ има при себѣ си канцелярия, която е отворена всѣкий день;

7) официалниятъ языкъ въ общ. управление е българскій;

8) общ. оправа трѣба да държи непремѣнно тия книги: 1) протоколъ, 2) дневникъ за приходитѣ и расходитѣ, 3) описъ на общ. недвижими имоти, 4) книговодство (бухгалтерия), 5) входящи и изходящи книги и 6) листове за правителствениитѣ и общинскитѣ даждия и повинности“.

Рангелъ Костовъ: Тукъ гдѣто се казва, че кмета ще да върши тия работи назначени въ члена, именно (Чете:) „1) приема и отваря писмата, които сж отправени до общинската оправа, 2) чрезъ него се доставятъ всичкитѣ работи до общ. оправа или общ. сѣвътъ“. Сега този кметъ каква сила и какви права ще има, когато не му се дава никакво право? И каква заповѣдъ му се дава? Напр. сега отишелъ нѣкой си и миналъ презъ воденица, или проминалъ синора, какво ще му направи, когато се каза, че кмета нѣма право да доведе онзи челоуѣкъ отъ другата община. Гдѣ ще го търси? Тѣй сжщо и ако открадне нѣкой нѣщо отъ друга община и кмета пише на другия кметъ, да проводи тоя челоуѣкъ, а не го проводи, тогава какво ще прави първий кметъ? Освѣнъ това, той нѣма сила да го проводи.

Доклад. (Гласове: исчерпано е.) Това се отнася за другъ членъ; тѣй — щото онова, което каза г-нъ предговорившии, не му е тука мѣстото. (Гласове: съгласни!)

Предсѣд. Приема ли Нар. Събрание 31 чл. така както стои въ доклада, освѣнъ поправката въ 5-а алинея, гдѣто е казано вмѣсто „общ. сѣдъ“ „общ. оправа“. (Приема се.)

Доклад. (Чете:)

Чл. 32. Никой отъ членоветъ на общ. оправа и отъ нейнитѣ помощници, като и нѣкои отъ общинскитѣ чиновници, не може да се отдалечи отъ длъжността си нито отъ общината безъ позволение.

Членоветъ на общ. оправа както и тѣхнитѣ помощници получаватъ десетодневно отсъствие отъ общ. оправа; а по голѣмо отсъствие до два мѣсеца отъ общ. сѣвътъ.

На общинскитѣ чиновници, позволява отсъствие само общ. оправа.

Въ бързитъ и не отлагаеми случаи всѣкий членъ отъ оправата може да отсъства три дни, като заяви предварително за това на нѣкой членъ отъ оправата. Въ такива случаи всѣкий чиновникъ може да получи тридневно отсъствие само отъ кметътъ.

Когато отсъства нѣкой членъ на общ. управа повече отъ три дни по своя частна работа, закънява го въ длъжността нѣкой членъ на общ. съвѣтъ, който въ този случай и получава неговата заплата. (Приема се.)

(Чете:)

Чл. 33. Дѣлокрѣгътъ на другитѣ общински чиновници както и правилата по които дѣйствуватъ, изработва ги общ. управа, а ги одобрява общ. съвѣтъ. (Приема се.)

(Чете:)

VI. Надзоръ надъ общинитѣ.

Чл. 34. Общината стои подъ надзорътъ на окръжний съвѣтъ на онова окръжие, въ землището на което се намира.

Но тоя надзоръ се простира само за държавнитѣ и окръжни работи.

Общиятъ надзоръ, който се отнася само до чисти държавни работи, принадлежи на държавната властъ.

Бюджетътъ на общинитѣ се поднася всѣка година на окръжния съвѣтъ, който го преглѣдва нарочно въ това да ли е предвиденъ въ него нормалниятъ дѣлокрѣгъ, който споредъ закона трѣба да има всѣка община.

М-ръ Каравеловъ: Тука въ третата алинея се казва. (Чете:): „Общиятъ надзоръ който се отнася само до чисто държавни работи, принадлежи на държавната властъ“. Какъ ще се изпълни тозъ надзоръ и какъ ще се проявява?

Мантовъ: Въ закона се рѣши отъ Нар. Събрание туй, че общината трѣба да изпълнява всичкитѣ обязанности, които налага държавата на общинитѣ. Държавенъ чиновникъ ще дойде да види изпълнява ли се всичко; иматъ ли полиция и т. т.; и ако една община не е изпълнила обязаноститѣ си, то се знае, че ще се направи единъ протоколъ, за да се доложи на правителството, за да направи заблѣжка на общината, а на вторий пжтъ ще се дава подъ сждъ.

М-ръ Каравеловъ: Но положимъ, че ако не се изпълни нѣкой членъ за беглика или за пребротелнитѣ листове, тогава правителството какъ ще ги изпълни?

Мантовъ: Ще даде общинския съвѣтъ подъ сждъ.

М-ръ Каравеловъ: Коя статия позволява да се дава подъ сждъ.

Мантовъ: Има го въ турски кодексъ, даже че всичкитѣ непокорни на общитѣ закони, даватъ се подъ сждъ.

П. Станчовъ: Азъ мисля, че въпросътъ, който се подигна отъ г-на М-ра на Финанситѣ трѣба да се подразумѣва; защото много работи оставатъ да се подразумѣватъ отъ послѣ, тъй — щото може да се приеме както е. (Веселостъ.)

Предсѣд.: Който не приема 34-й чл. така както е въ доклада на комис. да си дигне ржката. (Никой не дигна.) Прието.

Докладчикъ: (Чете):

VII. Приходи на Общината.

Чл. 35. Приходите на Общината състоятъ отъ всѣкакви налози и берии, като напр. берийтъ отъ общ. недвижими имоти, отъ продаванетоъ добитѣкъ отъ клане добитѣкъ, който коли за печалба, отъ сергийтъ, отъ мѣреніе съ кантаръ по пазаритѣ и пр. пр. които непротиворѣчатъ на съществуващитѣ закони и мѣстни обичаи. Освѣтъ това, общината взема 2% отъ всичкитѣ държавни даждия, които тя събира въ пари или натура, както и отъ всѣкакви търгове.

М-ръ Каравеловъ: Азъ бихъ молилъ да ми се каже, за тѣзи държавни берии какво се подразумѣва.

Докладчикъ: Подъ името държавни даждия се подразумѣватъ всичкитѣ даждия на държавата, които общината събира, да взема по 2%.

М-ръ Каравеловъ: Значи за ошура, беглика и емляка.

Доклад.: Отъ всичкитѣ държавни даждия.

Предсѣд.: Който не приема чл. 35 така, както е въ доклада на комиссията да си дигне ржката. (Никой не дигна.) Приема се.

Докладчикъ: (Чете):

VIII. Преходни нареждания.

Чл. 36. Съществуващитѣ окръжни съвѣти турятъ този законъ въ дѣйствие. Приема се.

М-ръ Цанковъ: Сега като се свърши законътъ, азъ искамъ да попитамъ, защо не видѣхме ни единъ членъ да казва, че ако оправата или кмета не изпълни приказанията на правителството, какво ще стане. Послѣ както е казано въ 35-й чл. „приходите на общината състоятъ отъ всѣкакви налози и берии, като напр. берийтъ и т. н. То ще каже че може да измислюва налози каквито иска. Може да се случи напр. въ Русчукъ, Силистра и Свищовъ на търговцитѣ да наложатъ нѣщо за искарвание на житата, когато ги изнасятъ вънъ; сега търговеца телеграфира тука до М-вото, то какво трѣба да прави, когато тозъ налогъ на житото излиза отъ тозъ членъ? Освѣтъ това съвѣтътъ намира за добръ че трѣба да се наложи за това толкозъ и толкозъ, или дошелъ е единъ чуждъ поддажникъ, отваря една търговия и гр. съвѣтъ му наложи налогъ, както много градски съвѣти сж наложили, и той телеграфира тука; тогазъ правителството какво може да каже на тозъ общински съвѣтъ? Можемъ ли да му кажемъ, че не бива да налага? (Гласове: не можете!) Споредъ тозъ законъ не може. Или ако му каже правителството, че не може да налага, а той не послуша, тогазъ ще ли има правителството право да го сваля или отгъгли отъ службата и да предаде подъ сждъ кмета?

Азъ такава нѣщо не мож да видя въ тозъ законъ; за това желая да ми го истълкува комиссията.

М-ръ Славейковъ: Сега когато се свърши законътъ, мож да кажа нѣколко думи въобще. И не ги казвамъ като Министръ; защото по крайнѣй мѣрѣ съмъ длъженъ да приема онова, което Нар. Събрание желае. Но като депутатъ, не мож да не кажа, че тозъ законъ, който горѣ доло вотирахме, толкозъ несъобразенъ излиза, щото единъ членъ гдѣто не е поправенъ, противорѣчи на другъ, който е поправенъ. Азъ съмъ всекога за това да поддържамъ правдинитѣ на общинитѣ; но когато сж турени тѣй да се съблѣскватъ съ правдинитѣ на другитѣ учреждения, тѣ ще се побъркатъ, и отъ тозъ законъ нѣма да излѣзе нищо друго, освѣнъ едни безпорядѣци. Защото той на полицейскитѣ учреждения бърка, на финансийнитѣ учреждения нѣйдѣ бърка, на духовнитѣ работи нѣйдѣ бърка; противорѣчи си, като не се е преглѣдалъ както трѣба. Той може да се вотира и приеме; защото не можемъ да бждемъ съвършени и да кажемъ, че издаваме върху едно учреждение законъ, който не трѣба да се допълни. Но желателно би било да се не ползуваме съ тѣзъ строгостъ съ каквата се ползуваме при другитѣ закони. Ще забѣлѣжа сега, че тозъ законъ противорѣчи въ много нѣща на сѣществующитѣ учреждения. Противорѣчи даже на Конституцията. За това желая да не бжде Събранието тѣй строго въ приложението на тозъ законъ, догдѣто не се практикува и не се узнаятъ всичкитѣ негови страни.

Предсѣдателъ: Още не е дошло да се вотира испѣло послѣдната му редакция, когато може да се говори въобще. Сега има ли нѣкой да каже нѣщо върху послѣдний членъ? (Нѣма). Който не приема послѣдний членъ така, както е въ доклада да си дигне ржката. (Никой не дигна). Тогавъ послѣдната редакция ще се чете въ бждѣщето засѣдание, когато може да се говори върху редакцията.

Има да се чете указъ на Н. Височество, съ когото се продължава сессията до 18 число.

Секр. Грънчаровъ: (Чете): (Всичкитѣ депутати ставатъ на крака.)

У К А З Ъ

№ 736.

НИЙ АЛЕКСАНДРЪ I.

Съ Божията милость и народната воля.

Князь на България.

Съгласно съ 129 ст. отъ Конституцията на Българското Княжество,

ПОСТАНОВИХМЕ И ПОСТАНОВЛЯВАМЕ:

Настоящата сессия на II-то Обикновено На-

родно Събрание да се продължи до 18-й текущия Декемврий т. г.

Издаденъ въ нашата столица на 12-й Декемврий 1880 год.

На първообразното съ собственната ржка на НЕГОВО ВИСОЧЕСТВО написано:

Александръ.

Приподписано. Предсѣдателъ на Министерскитѣ Съвѣтъ и Министръ на Финанситѣ:

Каравеловъ.

(Ржкоплескание и викове: да живѣе!!)

Стамболовъ: Менѣ се струва, че е готова комиссията за бюджета и може да докладва докладчика; затова да захванемъ да го разглѣждаме.

Аневъ: Комиссията е готова, но днесъ не е възможно да докладва; а утрѣ може да бжде на дневенъ редъ.

М-ръ Каравеловъ: Има да се четатъ два законопроекта отъ менѣ.

Предсѣдателъ: Единтъ отъ тѣхъ е: Правила за съставянieto и изпълнението бюджетътъ на Княжеството.

Д-ръ Антоновъ: Законопроекта за смѣтната палата е готовъ, и утрѣ може да се докладва.

М-ръ Каравеловъ: Законътъ за контролната палата е необходимъ.

Секр. Грънчаровъ: (Чете): Г-ну предсѣдателю на II-то Обикновено Нар. Събрание.

По заповѣдъ на Негово Височество, имамъ честь да внесъ законопроекта, за правилата на съставлението и изпълнението бюджетътъ на Княжеството, на разглѣждане въ Нар. Събрание.

Министръ на Финанситѣ:

Каравеловъ.

(Чете и законопроекта).

ЗАКОНОПРОЕКТЪ.

Правила за съставление, и изпълнение Бюджетътъ на Княжеството.

Общи положения.

Отдѣление I.

§ 1. Бюджетътъ на Княжеството е едно исчисление: а) на всичкитѣ предстоящи по Княжеството разноси и б) на всичкитѣ источники за удовлетворението имъ. Бюджетътъ на Княжеството състои отъ частнитѣ финансови смѣтки на всѣко Министерство.

§ 2. Всичкитѣ сборове и доходи, предаватъ се испѣло въ распоряжение на Министерството на Финанситѣ, което приема на себе и всичкитѣ разноси, които ще се произвеждатъ отъ себе тия сборове и доходи.

§ 3. Доходитѣ и разносикитѣ, положени въ финансовитѣ смѣтки на всѣко Министерство отдѣлно распределаватъ се по утвърдената за всѣка смѣтка форма, на параграфи и статии.

Забѣлѣжка. Параграфътъ въ бюджетътъ опредѣлява и означава предметътъ, поименуемъ въ общи думи, а статитѣ не сж, освѣнъ подраздѣление на предметътъ въ подходящи на качеството и въ вѣдомството му спадящи подробности.

§ 4. Бюджетътъ на Княжеството, подиръ разглѣждането и одобренieto му, по законодателния порядъкъ, отъ Народното Събрание, утвърждава се отъ Князътъ, а слѣдъ това и на основанието му откриватъ се кредити на министерствата отъ Министерството на Финанситѣ.

§ 5. Не може да ставатъ никакви други разноси, непредвидени въ бюджетътъ или не разрѣшени по законодателния порядъкъ въ екстраординарнѣ кредитѣ, освѣнъ случитѣ показани въ § 32.

§ 6. Открититѣ по законодателния порядъкъ за всичкитѣ министерства кредити не могатъ да се увеличаватъ съ никой други, вѣнъ отъ бюджетнитѣ назначения, поступления, по което и да сж вѣдомство тѣ открити, а предаватъ се изцѣло въ распорѣждане на Министерството на Финанситѣ.

§ 7. Не се позволява никакво пренасяне на сумми положени въ бюджетътъ, отъ единъ въ други параграфъ, и за това назначенитѣ сумми за разноси по единъ параграфъ, не могатъ да се обрънатъ и употребятъ за удовлетворение разноситѣ по другъ параграфъ.

Забѣлѣжка. Пренасяне сумми отъ една статия въ друга на сжщия параграфъ може да стане по предварително за тотова споразумѣние съ Министерство на Финанситѣ.

§ 8. Бюджетътъ на Княжеството съставлява се за една година, а правото за распорѣждане съ бюджетнитѣ кредити ограничава се отъ опредѣленитѣ въ §§ 22 и 24 периоди, по истечението на които кредитътъ се уничтожава, а останалитѣ не изразнесени сумми съставляватъ принадлежностъ на хазната.

Отдѣление II.

Порядъкъ за съставление финансовитѣ смѣтки.

§ 9. Всѣко Министерство съставлява всѣка година за очакванитѣ по неговото вѣдомство доходи и за предстоящитѣ му разноси по особено финансови смѣтки. Въ тия смѣтки трѣба да се исключаватъ по парагрифитѣ и статитѣ имъ цифритѣ отъ сантими и дроби.

§ 10. За съставление финансовитѣ смѣтки на всѣко Министерство могатъ да служатъ свѣденіята и вѣдомоститѣ за разноситѣ и доходите отъ подвѣдомственнитѣ му учреждения.

§ 11. Всѣко Министерство като провѣри полученитѣ части отъ подвѣдомственнитѣ му учреждения вѣдомости и свѣдѣния, исправи и ги допълни съ нови които не сж се имали предъ видъ отъ учрежденията доходи и разноси, съставлява Финансовата си смѣтка.

§ 12. Всѣка финансова смѣтка отъ всѣко Министерство състои изъ своитѣ си съставляющитѣ нея части поименовани въ § 3 отъ настоящето законоположение.

§ 13. Слѣдъ като се съставатъ отъ Министерството бюджетнитѣ финансови смѣтки, разглѣждатъ се отъ Министерския съвѣтъ и препращатъ се отъ него въ Министерството на Финанситѣ за да се представатъ всѣцѣло въ предстоящата сессия на одобрение. Срокъ за представлението тия смѣтки на разглѣждане отъ Министерския Съвѣтъ опредѣлява се не по късно отъ 15 Августа; освѣнъ смѣтитѣ на Министерствата: Военното; Вжтрѣшнитѣ Дѣла и Финанситѣ, които могатъ да се представатъ не по късно

отъ 15 Септември. Въ случай на необходими по смѣтитѣ допълнения, въ особенности за окладитѣ и сборовѣтъ по десетината, допуска се представлението имъ, не по късно отъ 20 Октомври; слѣдъ това и послѣ тоя срокъ, никакви вече допълнения собствено къмъ бюджетнитѣ смѣтки не се приематъ.

Отдѣление III.

Порядъкъ за разглѣждане и утвърждение смѣткитѣ.

§ 14. Министерството на Финанситѣ, като получи смѣткитѣ на Министерствата, провѣрява и сравнява ги съ дѣйствующитѣ законоположения и като се увѣри, че съ нихъ се оправдаватъ предметитѣ и размѣритѣ на предложенитѣ назначения, съставя изъ всичкитѣ смѣтки на Министерствата, безъ да исключаватъ и своитѣ, общия на Княжеството бюджетъ.

Забѣлѣжка. Министрътъ на Финанситѣ слѣдъ като ги разглѣда финансовитѣ бюджетни смѣтки, препраща ги, на едно съ направенитѣ бѣлѣжки съгласно съ слѣдующий § 15, обратно въ подлѣжащитѣ министерства въ отдѣлни части, за да би министритѣ дали своитѣ обяснения на означенитѣ бѣлѣжки, въ течение на една недѣля отъ времето на полученieto имъ, а слѣдъ това въ Министерския Съвѣтъ, за всецѣлото на смѣткитѣ и бѣлѣжкитѣ разглѣждане.

§ 15. При съставлението бюджетътъ на Княжеството Министертътъ на Финанситѣ се старае по възможности, за да приведе една съразмерностъ на доходитѣ съ разноситѣ. Ако по мнѣнието на Министертътъ на Финанситѣ може да се достигне съразмѣрността, съ съкращение на нѣкои отъ суммитѣ положени въ финансовитѣ смѣтки, то, онъ съставя особено съображение за тия статии, отъ смѣткитѣ за разноситѣ, които по мнѣнието му, могатъ да се скратятъ или пакъ изпълнението имъ да се отложи.

§ 16. Ако независимо отъ предположенитѣ съкращения, доходитѣ на Княжеството, се оказватъ не съразмѣрни съ разноситѣ, то въ такъвъ случай, Министертътъ на Финанситѣ измислюва за покриванне на предстоящия дефицитъ особени источники.

§ 17. Съставения на вишеозначенитѣ основания, доходенъ и разносенъ бюджетъ на Княжеството представлява Министертътъ на Финанситѣ, заедно съ своитѣ бѣлѣжки и заключения не по късно отъ 1 Ноември, на разглѣждане и одобрение въ текущитѣ засѣдания на полагаемата отъ Конституцията сессия.

§ 18. Бюджетътъ на Княжеството се внася въ Нар. Събрание отъ Министертътъ на Финанситѣ, както и всѣкий другъ законопроектъ, но се разглѣжда съгласно съ 121 статия отъ Конституцията, като се има предъ видъ щото внесениѣ въ него измѣнения да се касаятъ само до смалването, а никакъ до увеличаванieto суммитѣ или внасянето нови статии въ расходѣтъ.

§ 19. Слѣдъ като получи вече изискуемото гласуване и одобрение отъ Народното Събрание, бюджетътъ на Княжеството представя се, по обикновенния порядъкъ, на височайшето утвърждение на владѣтелния Князь.

Забѣлѣжка. Бюджетътъ на Княжеството за доходитѣ и разноситѣ, трѣба непременно да е съставенъ и внесенъ на разсмотрѣние и одобрение отъ Народното Събрание не по късно отъ 15 Ноември на предшествующата година и представенъ на утвърждение отъ Князътъ не по късно отъ 10 дена преди закриванieto на сессията.

§ 20. Слѣдъ като получи Височайшето отъ Князътъ

утвърждение, бюджетът на Княжеството, по распореджанието на Министерството на Финансите обнародва се на всеобщо съвѣдѣние.

Отдѣление IV.

Условие за изпълнение на бюджетът.

§ 20. При изпълняването бюджетните положения, замѣняване дефицитът (недостигът) на една статия съ остатките на друга от сѣщия параграфъ позволява се, а главните подраздѣления на бюджетът (параграфитѣ) представляватъ правило не измѣняемо, въ течението на всички финансовъ периодъ, за тѣхнитѣ распорѣдителни (Министритѣ). (Сравни. § 7.)

§ 21. Привисършването да означеното въ предишния параграфъ правило наблюдава се слѣдующето:

1) Министритѣ и другитѣ главни распорѣдителни на кредититѣ нѣматъ, ни въ какъвъ да е случай, право да правятъ по собствена своя власть нѣкакви премѣстивания на суммитѣ отъ единъ въ други параграфъ отъ бюджетът.

Ако ли въ случай, че отъ суммитѣ на единъ параграфъ, се оказва недостигът, то за попълнението му, министрътъ пренася съответствующа сума изъ параграфътъ по непредвиденитѣ му сумми, за кое пренасяние прави докладъ и иска разрѣшение отъ Главата на държавата. Князьтъ съ нарочно за това приготвенъ Указъ.

2) Правото на замѣняване недостигътъ на една статия съ остатките на друга статия отъ сѣщия параграфъ предоставя се само на Министритѣ по предварителното имъ за това съ Министрътъ на Финансите споразимѣние.

Отдѣление V.

Порядъкът и срокове за заключавање бюджетнитѣ смѣтки.

§ 22. Дѣйствието на бюджетътъ за разносикитѣ начнува отъ 1-й Януарий и се продължава включително до 31 Декемврий на сѣщата година, която и дава наименованието на бюджетътъ.

§ 23. Ако ли до 31 Декемврий, не сѣ станали распорѣдания по хозяйството операциянитѣ предметѣ за заготовление нуждитѣ материяли и покончение захванатитѣ работи (т. е. ако по контрактнитѣ операции не сѣ се произвели търговетѣ, или по операциянтѣ, по които е било нужно да се произведе работата домашнимъ образомъ, не сѣ станали изискуемитѣ распорѣдания), както, ако и по всичкитѣ други кредити (въ това число и за съдържанието на управленията и учрежденията) не сѣ се произвели дѣйствителнитѣ по статитѣ на бюджетътъ разноси, то всичкитѣ такива кредити се уничтожаватъ.

§ 24. За непремѣнното съблюденіе на вишеизложенитѣ условия по окончателното разчитване съ кредиторитѣ на хазната и за пълното имъ удовлетворение полага се общи срокъ до 1 Юния.

§ 25. За да би, съ означения въ предишния параграфъ срокъ, знали Министерствата че имали пълни свѣдѣния за разносикитѣ, произведени изъ кредититѣ открити въ расположение на подвѣдомственнитѣ имъ учреждения, прекращаватъ на послѣднитѣ правото, да издаватъ парични искания, единъ мѣсець по рано отъ опредѣления срокъ въ § 24.

Забѣлъжка. Показаното ограничение въ настоящия параграфъ не се отnosi и за Министерствата на които съхранява се правото да произвеждатъ разноси изъ мѣст-

нитѣ каси до наступление срокътъ, опредѣленъ въ § 24.

§ 26. Слѣдъ като настѣпи означения въ § 24 срокъ, открититѣ на Министритѣ и не дотрѣбовани кредити уничтожаватъ се въ самия день 1 Юния по ковчежничествата, слѣдъ получениитѣ отъ които свѣдѣния за това Министерството на Финансите съставя балансъ на заключения бюджетъ, и останалитѣ неизразнесени сумми, съ исключение на она частъ отъ нѣхъ, която подлѣжи да се заплати на кредиторитѣ на хазната, внесени при заключението на бюджетътъ въ особенни съ имената имъ списъци, оставатъ свободно спестение (ресурсъ) за хазната.

Забѣлъжка. Останалитѣ по времето на заключението бюджетътъ въ Министерствата и подчиненитѣ имъ управления и учреждения сумми връщатъ се въ распорѣдание на Министерството на Финансите.

§ 27. Въ случай че, слѣдъ заключението бюджетътъ се окажатъ нѣкакви разноси, които иматъ свързки и се отнасятъ къмъ тоя бюджетъ, то за удовлетворение на такива разноси изисква се одобрение на допълнителни ассигновки по порядъкътъ показанъ за свѣрхсмѣтнитѣ кредити и установенъ отъ §§ 32—40.

§ 28. По строителната частъ вишепоименованитѣ правила за заключение бюджетътъ распространяватъ се само за суммитѣ потребни за малкитѣ поправки; а по всичкитѣ други строителни кредити правото за разносянието имъ продължава се въ течение на два единъ слѣдъ другъ слѣдующи бюджетни периоди. За необходимостта на таково продължение Министритѣ обясняватъ причинитѣ при представяване своитѣ такива финансови смѣтки, и тогава правото за такъвъ преносъ, на едно съ самия кредитъ, утвърждава се отъ народното законодателно въ предлѣжащата му сессия събрание.

§ 29. Преносъ на строителния кредитъ въ Финансовитѣ смѣтки на Министерствата не се показва, а Министрътъ на Финансите при съставяние държавния бюджетъ, означава съгласно съ увѣдомлението на подлѣжащия Министръ, въ края на новия бюджетъ въ особена статия преносимия кредитъ.

Забѣлъжка. Правилата за узаконения срокъ, опредѣленъ въ §§ 24 и 25, распространяватъ се така сѣщо и на преносимитѣ строителни кредити, съ тая само разлика, че по кредититѣ отъ такъвъ родъ общитѣ условия за заключение бюджетътъ приспособяватъ се по истечение на два бюджетни периода, а не на единъ както за другитѣ домашни разноси.

§ 30. Бюджетътъ за окладнитѣ доходи заключава се въ такива срокове, каквито сѣ опредѣлени за расходния бюджетъ (§§ 22 и 24) и на това основание недоимкитѣ на означенитѣ доходи, които сѣ се образували до 31 Декемврия по окладитѣ на дѣйствующия бюджетъ и поступающитѣ послѣ това число до узаконения срокъ (§ 24) причисляватъ се въ доходитѣ на истекната бюджетна година, внасянитѣ же по истечението на тоя узаконенъ срокъ недоимки сливатъ се въ окладитѣ на дѣйствующия вече бюджетъ. Това правило распространява се и на заключенитѣ смѣтки за неокладнитѣ доходи, въ случай че по нѣхъ има допущенъ срокъ; а въ всичкитѣ други случаи, дѣйствието на бюджетътъ за неокладнитѣ доходи продължава се въ течението на една година само, т. е. отъ 1-й Януария до 31-й Декемврия.

§ 31. Слѣдъ окончанието на всѣка година, около първитѣ числа на Септемврий отъ слѣдующата година, Министерството на Финансите представя въ контролната палата бюджетния касовъ отчетъ за паричното кръгообра-

щение на държавните каси, въ смисълът на 26 § на едно съ балансът.

Отделение VI.

Свърхсметни кредити.

§ 32. Свърхсметни кредити могат да бъдат или допълнителни по предметите, които съ съставят на Финансовите сметки за бюджетът или извънредни, по предметите не поименовани въ бюджетът.

§ 33. За предметъ на извънредния кредитъ може да бъде само такъвъ расходъ, който, по съществото си, не е могълъ да бъде предвиденъ при съставянето и удобреното дѣйствующия бюджетъ, и който, безъ крайна вреда не може да бъде отложенъ до бъдущия бюджетъ.

§ 34. При исканieto свърхсметни кредити, както допълнителни така и извънредни привождаат се еднородни споредъ родътъ на разносните подробности и данни, установени при исканieto бюджетни кредити. Независимо отъ това, по извънредните кредити потребно е да се приведатъ причините, по които расходътъ не могълъ да се предвиди при съставянето дѣйствующия бюджетъ и че не може още да бъде отлаганъ за бъдещия бюджетъ.

Забѣлжка. При разрѣшаване допълнителни или извънредни разноси, наблюдава се като общо правило, че подобни разноси да се допускатъ само въ сметка на бюджетни спестения на тия Министерства, по вѣдомството на които се иска ассигнованieto, и при това още, при исканieto отъ Народното Сѣбрание такива разноси, необходимо да се обясни отъ какви именно бюджетни назначения се очакватъ остатъци, въ сметка на които могатъ да бъдатъ разрѣшени за разносъ исканите свърхсметни кредити. Слѣдъ това, въ сметка на вносяемия въ бюджетъ общъ кредитъ за извънредни по държавните каси разноси, трѣба да се отнасятъ изключително таква само расходи, изпълнението на които не търпи отложение а между това не се предвиждатъ никакви спестения по бюджетътъ на това Министерство, по което се иска отпускатъ на расходътъ. Независимо отъ това при исканieto свърхсметни кредити, било допълнителни или извънредни, необходимо е да се укаже: въ допълнение на какви именно параграфи и статии се иска допълнителния кредитъ, или по какви бюджетни подраздѣления трѣба да се зачисли извънредния кредитъ.

Забѣлжка 2. Всекий пътъ, когато стане нужда да се иска свърхбюджетенъ (свърхсметенъ) кредитъ, непременно надлѣжи да се обясняватъ: 1) причините, по които размѣрятъ или предметътъ на искания кредитъ не е могълъ да се предвиди при съставянето дѣйствующия бюджетъ, и защо още, разрѣшението на искания именно размѣръ не може да бъде отложено до времето по което ще начне да дѣйства новъ одобренъ бюджетъ при кое нѣщо да не се пропуска изъ видъ и това, че за такъвъ кредитъ, е потребно да се изискватъ срѣдства въ самиятъ бюджетъ за покриване искания новъ кредитъ; — 2) свѣдѣнията за това, въ какво именно положение се намира кредитътъ въ тая статия или параграфъ къмъ което се отнася искания новъ расходъ, и не намира ли се или неподвижна ли се по други параграфи и статии отъ бюджетътъ свободенъ источникъ, въ сметка на който би могълъ новия расходъ да се удовлетвори.

Забѣлжка 3. Въ случай че нѣма въ дѣйствующия бюджетъ поманутигъ срѣдства въ предидущата 2, забѣлжка, то въ такъвъ случай искания свърхсметенъ кре-

дитъ не трѣба да надминува опредѣлената сума отъ Конституцията (сравни членъ 126.)

§ 35. Свърхсметните кредити се искатъ: 1) предъ откритието на предстоящата сесия ако до него откритието дѣлото не търпи отложение и 2) въ продължението на сесията. И въ двата обаче случая слѣдъ предварително сношение за това съ Министерътъ на Финансите, който като провери приведените въ подкрѣпление на исканieto законни положения и данни, увѣдомява подлѣжачия Министръ, ако разносните за искания кредитъ може да приеме на себе хазната и отъ кои именно ресурси може да се покриватъ они.

Забѣлжка. Свърхсметния кредитъ, по кое да е вѣдомство, отъ подлежащия Министръ се иска: 1) преди откритието на предстоящата сесия, по предварително споразумѣние съ Министерътъ на Финансите, чрезъ Министерския Сѣвътъ, който като направи постановление, натоварва подлѣжачия Министръ за докладъ до Князътъ, по разрѣшение искания свърхбюджетенъ кредитъ; указътъ който ще разрѣши свърхсметния кредитъ, предлѣжи, непременно, да се внесе отъ подлѣжачия Министръ на вотиране въ предстоящата сесия и 2) въ продължението на самата сесия, по установление отъ подлѣжачитѣ §§ порядѣкъ.

§ 36. Предварителните сношения съ Министерътъ на Финансите съ безусловно обязательни за всичките Министерства, не толкова само въ случай на безотлагателна необходимостъ за свърхсметните кредити, но и при представленieto имъ, на ВИСОЧАЙШЕ отъ Князътъ разрѣшение или при внасянето на одобренieto отъ Народното Сѣбрание, за да се знае че, вслѣдствие на представените съставени и разгледани проекти положения, устави и други законоположения, може да се направи расходъ отъ хазната.

§ 37. За заблаговременното заготовление на материали и вещи, разпоските за които ще има да се произведатъ отъ бюджетътъ на бъдещата година, Министритѣ искатъ авансови кредити, по предварителното за това съглашение съ Министерътъ на Финансите отъ Народното Сѣбрание, но за такива искания не съ потребни установените въ 34 параграфъ подробности и данни, необходими за оправданieto на цифрите на кредитътъ, а указва се само предметътъ на искания авансовъ кредитъ и бюджетното му подраздѣление (§§ и статии), къмъ което той ще има да се отнесе.

§ 38. Свърхсметните кредити, които по военните и политически обстоятелства, изискватъ бързина и тайностъ, искатъ се непосредствено съ всеподанѣйши доклади до Князътъ отъ Министритѣ: на Войната, Външните и Вътрѣшните Дѣла. Такива кредити, не се внасятъ подъ отѣтствеността на подлѣжачитѣ Министри, на одобренieto въ сесията на Народното Сѣбрание до тогава до когато тия Министри считатъ вѣрнително за държавата обявяванieto имъ.

§ 39. Заключение на свърхсметните кредити подчинява се на общигъ за заключение на бюджетътъ установени правила, т. е. правото за разнасяние допълнителните кредити прекращава се същевременно съ оня бюджетъ, къмъ който тия кредити служатъ като допълнение, а дѣйствието на извънредните кредити прекращава се съ бюджетътъ на оная година, въ течението на която съ искани и разрѣшени. На това основание, поименованите кредити и се отнасятъ по изпълнението общия на бюджетитѣ отчетъ.

Отдѣление VII.

За показване кому да се открие кредитътъ и за пренасяние послѣдния отъ едно въ друго мѣсто.

§ 40. Министритъ съ особни за това отношения до Министрътъ на Финанситъ указватъ кому и въ чие расположение слѣдва да се открие кредитътъ по дѣйствиющия бюджетъ и въ коя каса.

§ 41. Министритъ съ особни отъзиви до Министрътъ на Финанситъ искатъ пренасянето на открититъ изъ дѣйствиющия бюджетъ кредити, съ закриване въ една каса и откриване въ друга.

М-ръ Каравеловъ: Ако видимъ, че можемъ да го разгледаме, тогава може да се даде на комиссия да го разгледатъ; ако ли не може да се разгледатъ, то да бѣжд опълномощенъ да го практикувамъ до бѣждщата сессия, когато ще се разгледатъ. (Гласове: тѣй!)

Св. Радевъ: Този законопроектъ, който се прочете отъ г-на секретаря, азъ предлагамъ на Нар. Събрание, да предостави право на г-на М-ра на Финанситъ да го практикува; а въ бѣждщата сессия да го разгледаме членъ по членъ.

Баларевъ: Ако и само еднажъ да се прочете този законопроектъ, азъ съмъ го челъ; но има едно нѣщо, гдѣто се казва, че когато по политически цѣли се изисква да се открие кредитъ, не се съобщава на Нар. Събрание, до когато го М-ритъ намиратъ за опасно. Азъ мисля, че може да се съобщатъ меже би въ тайно засѣдание, ако не въ публично.

М-ръ Каравеловъ: Нар. Събрание всѣкога има право да направи това; но ако има довѣрие, тогава може да почака. Азъ не зная какъ може да бѣде тайно засѣдание при 200 души. Отъ такова засѣдание всѣкога излиза нѣщо на явѣ. Това не иска М-ра на Просвѣщеніето, нито М-ра на Финанситъ, защото тамъ не може да бѣде нищо скрито.

Предсѣдателъ: Приема ли Нар. Събрание, да се опълномощи М-вото да практикува този законопроектъ до бѣждщата сессия? (Приема.) Който не приема да си дигне ржката. (Никой не дигна.)

Има послѣ законопроектъ за наставленията на околийскитъ ковчежници.

М-ръ Каравеловъ: Оная работа е съвсѣмъ не важна и безъ да се чете можете да опълномощитъ М-вото да го практикува. Унищожиха се много окръжни ковчежничества и на мѣсто тѣхъ искамъ да направя околийски ковчежници, които само ще приематъ пари, а нѣма да даватъ и тогава не сж потребни толкова чиновници, тоже и по малко караули; иначе сж двойни разноска. За това азъ мисля, че въ околии като Дубница, Радомиръ, Никополъ и Тутраканъ необходими сж бирници. Тѣ се казватъ околийски ковчежничества и ще събиратъ паритъ. Ако щѣте може да се прочете.

Предсѣдателъ: Приема ли Нар. Събрание да се прочетатъ наставленията, или безъ да се четатъ да се опълномощи М-вото да ги практикува? (Гласове: да се чете.)

М-ръ Каравеловъ: Нека се чете.

Секр. Баларевъ: (Чете:)

„До Господина Предсѣдателя на II обикновенно Нар. Събрание.

При настоящето, г-не Предсѣдателю, честь имамъ да Ви препратя, по заповѣдъ на Негово Высочество Князя, за разгледане въ Народното Събрание законопроекта за околийскитъ ковчежници.

Министръ на Финанситъ Каравеловъ“.

(Чете:)

НАСТАВЛЕНИЯ

За околийскитъ ковчежници.

Общи положения.

§ 1. Въ градоветъ, въ които не сжществуватъ окръжни ковчежничества и въ други мѣстности още гдѣто се намѣри за нужно, за улеснение на населението по прибиране сжществующитъ даждии и налози, учреждава се длъжността околийски ковчежникъ.

§ 2. На длъжностъ околийски ковчежникъ се назначаватъ такива лица, които иматъ редовно домашно образование на български и които могатъ да представятъ достаточное обезпечение на казната за петнадесетъ хиляди франка, чрезъ добри поручители или чрезъ свои собствени недвижими имущества.

§ 3. Предвидената въ предиущия параграфъ гаранция, потвърждаватъ гдѣто тя става, подлѣжащитъ окръжни управителни съвети, личния съставъ на които е напълно отговоренъ въ данин случай.

§ 4. Назначението, уволнението и премѣстваніето на околийскитъ ковчежници послѣдва всѣкога отъ Министрътъ на Финанситъ, вслѣдствие издаденъ за това Княжески Указъ.

Обязанноститъ на околийскитъ ковчежници.

§ 5. Околийскитъ ковчежници приематъ прямитъ, ко-свенитъ и всѣкакъвъ родъ други даждии и доходи заедно съ недобритъ, отъ всичкитъ учреждения и установления, предопредѣлени да внасятъ такива, въ околията, въ която дѣйствуватъ; издаватъ патенти, продаватъ бандероли, гербови марки и векселни бумажки като се придържатъ о наставленията за окръжнитъ ковчежничества по приеманіето въобще постѣпления на разнитъ доходи.

Забѣлѣжка: Патентитъ, бандеролитъ, гербовитъ марки и векселнитъ бумажки, околийскитъ ковчежници взиматъ отъ окръжнитъ ковчежничества срѣщу квитанции и въ такива количества, каквито имъ сж нуждни.

§ 6. Понеже околийскитъ ковчежници сж длъжни да внасятъ непремѣнно и всецѣло приетитъ сумми, отъ разнитъ доходи, въ по близекитъ окръжни ковчежничества, не могатъ за това и не трѣба да произвеждатъ никакъвъ расходъ.

§ 7. Щомъ се набератъ петнадесетъ хиляди франка, околийския ковчежникъ придруженъ отъ единъ жандармъ,

донася и внася, суммата въ по близкото окръжно ковчежничество, отъ което като си получи установената квитанция и слѣдующия му пѣтни разноси и такива за пренасянето, незабавно връща се на длъжността си.

§ 8. Околийскитѣ ковчежници се намиратъ подъ непосредственниятъ надзоръ както на финансовитѣ чиновникъ или на помощникътъ му така сжщо, въ случай и подъ наглѣждането на околийския началникъ.

Редътъ за приемането пари отъ платцитѣ и държанието книгитѣ.

§ 9. Околийскитѣ ковчежници приематъ пари всѣкий день отъ осемъ часа сутрѣнта до ванадесѣтъ часа и отъ два до четири часътъ подиръ пладнѣ, освѣнъ недѣля и съ указъ установенитѣ празници за гражданскитѣ чиновници.

§ 10. Околийскитѣ ковчежници държатъ слѣдующитѣ книги.

1-во квитанционна книга;

2-ро бухгалтерска книга.

Съ тия двѣ книги прономеровани и прошцуровани както и съ печать снабдяватъ се околийскитѣ ковчежници отъ Министерството на Финанситѣ.

§ 11. Показанитѣ доходи въ 3-й параграфъ на тия наставления се внасятъ въ кассата на околийскитѣ ковчежники, при обявление, въ което трѣба да се показва отъ кого, какви сумми, въ какви монети, въ какво количество и за какъвъ данѣкъ се представляватъ. Въ случай че представенитѣ сумми се състоятъ отъ разни данѣци то за всѣкий данѣкъ трѣба да се написва и особено обявление. На това трѣба да внимава околийския ковчежникъ, който, въ случай, че нѣкое отъ представляемитѣ обявления, не е съставено по горѣисказанитѣ указания, връща го на платецътъ като го поканва да допълни обявлението си.

§ 12. Околийския ковчежникъ слѣдъ като намѣри обявление редовно захваща да брои паритѣ, и подиръ приемането имъ, надписва върху обявлението приетата сума, подъ която като се подпише издава незабавно слѣдующата квитанция на платецътъ и записва приетитѣ пари въ бухгалтерската книга.

Забѣлѣнка: 1. Бланкове за обявления се намиратъ при всѣкий околийски ковчежникъ, и се даватъ безплатно на всѣкий платецъ, който иска да внесе пари.

Забѣлѣнка: 2. Обявленията на селскитѣ кметове и други безграмотни платци пишатъ се отъ околийския ковчежникъ.

§ 13. Околийскитѣ ковчежници ще държатъ квитанционната книга по слѣдующия начинъ: всѣко обявление ще го записватъ въ сжщата книга както въ коченѣтъ така и въ квитанцията съ послѣдователния му номеръ, като обявяватъ, какъвъ е доходѣтъ, кой го внася, въ кой день мѣсецъ и година; въ рубриката „вѣзана сума“, ще записватъ видоветѣ на монетитѣ исчисляеми на франки. общата сума на които подвеждатъ въ колонната „Всичко“.

Слѣдъ това така написаната квитанция отрѣзва се и, подписана и подпечатана отъ околийския ковчежникъ предава се на платецътъ.

§ 14. Квитанционна книга се води съ послѣдова-

теленъ преносъ, а и за това, е потребно щото, внасянитѣ всѣкий день сумми, да се събиратъ послѣдователно. Въ тая книга не се позволява стърганье или замазване на цифритѣ, а въ случай на грѣшка, зачеркнува се погрѣшно написаната цифра, съ двѣ черти, теглени върху нея така щото, да може да се прочете тя, и подъ нея се написва истинска цифра.

§ 15. Бухгалтерската книга се дѣли на двѣ отдѣлни части: 1-во за косвенитѣ доходи и 2-ро за прямитѣ даждия и имѣющитѣ недобри косвени налози село по село, и се държи по слѣдующия начинъ: Въ първата часть ще се вписватъ постѣпающитѣ доходи въ подѣжащитѣ имѣ графи (отдѣли). Въ втората часть, на тая книга, понеже озглавенитѣ прями и косвени налози предполагатъ недобри, то за всѣко село, ще се оставятъ за въ запасть, по два или повече листове споредъ нуждата всѣкий день ще се събиратъ постѣпления, въ всѣкоя часть отдѣлно и за себе, по всѣка графа и ще се свеждатъ въ обща сума въ общия подъ название „всичко“ стълбецъ. Суммитѣ отъ постѣпленията, които се записватъ и въ двѣтъ части, трѣба непременно да гармониратъ и бѣдѣтъ равни съ ония въ квитанционната книга.

Редътъ за пазението на суммитѣ, и имѣющитѣ цѣнность бумаги.

§ 16. Хранилището въ което се пазятъ паритѣ, банкнотитѣ гербовитѣ марки и пр. трѣба да се намира въ безопасно отъ огнь и кражба положение сирѣчь, зданието му трѣба да е здраво направено съ камененъ таванъ съ желѣзни или чугуни капаци, съ ятки желѣзни решетки на прозорцитѣ и съ добри ключелници на външнитѣ врата.

§ 17. Хранилището заключва околийския ковчежникъ и го запечатва върху върви съ печатѣтъ си по такъвъ начинъ щото да не може да се отворятъ вратата безъ да се строши печатѣтъ.

§ 18. При вратата на хранилището всѣкога трѣба да има въоружена стража. Стражата за хранилището на околийския ковчежникъ се поставя отъ околийския началникъ, комуто ковчежника е длъженъ да достави два екземпляра отъ снимачитѣ на печатѣтъ, съ който се запечатва хранилището. Единѣтъ отъ тѣхъ се пази у околийския началникъ, а другия се дава на старшия отъ стражаритѣ. При това околийския началникъ дава на старшия отъ стражаритѣ наставления, като какъ трѣба да се пази хранилището и внашавана на всичкитѣ, че сж отговорни, ако не изпълнатъ длѣгѣтъ на службата си.

§ 19. Околийския ковчежникъ влѣзва въ хранилището за внасяние, и изваждане отъ него пари, по той е задълженъ преди да отвори вратата на хранилището да разглѣжда цѣлостѣта на печатѣтъ, и кофарѣтъ, съ който сж затворени вратата на хранилището.

§ 20. Околийския ковчежникъ е длъженъ слѣдъ извършването всичкитѣ дневни операции да внесе всичката прибрана сума въ хранилището, безъ да оставя при себе нито една пара.

§ 21. Ковчежникътъ трѣба да държи паритѣ въ хранилището по слѣдующия начинъ: златнитѣ сребрнитѣ и мѣдитѣ монети отдѣлно една отъ друга, по стойността имъ въ особенъ вѣзелъ, съ надписъ колко, какви монети

и каква сума се съдържа въ взелътъ. Кредитнитъ руски билети трѣба да се турятъ всѣка цѣна отдѣлно и да се свързватъ на връзки по сто билета. Тамъ при паритѣ трѣба да се пазя и квитационната книга.

Редъ за внасянието суммитѣ въ Окрѣжнитѣ Ковчежничества.

§ 22. При внасянието суммитѣ, съгласно съ 7-й § отъ настоящитѣ наставления, въ подлѣжащото окрѣжно ковчежничество, трѣба да се соблюдава слѣдующия необходимъ порядѣкъ: Околийския ковчежникъ трѣба да направи обявление отдѣлно за всѣка сума, за всѣко село, за всѣкий налогъ, както и отдѣлно за всѣка година, ако суммата произходи отъ прямитѣ налози; и ако внасяната сума е отъ косвенъ налогъ, то ковчежникътъ записва въ едно обявление всѣкия постигнѣлъ доходъ, презъ периодътъ, за който внася, за всѣкий приходъ отдѣлно.

§ 23. Окрѣжното ковчежничество слѣдъ като получи внасянитѣ сумми отъ околийския ковчежникъ снабдява го съ слѣдующитѣ квитанции отъ ковчежничеството, и записва операцията въ квитационната на околийския ковчежникъ книга като добави и номерата на издаденитѣ си квитанции.

§ 24. Околийския началникъ е длѣженъ да достави единъ стражаринъ, който да придружава околийския ковчежникъ, когато този послѣдния внася пари въ окрѣжното ковчежничество.

За преглѣжданieto касситѣ на Околийскитѣ ковчежници.

§ 25. Преглѣжданieto касситѣ на околийскитѣ ковчежници се вѣзлага на околийския началникъ и на финансови чиновникъ, или на неговия помощникъ.

§ 26. Преглѣжданieto става внезапно и то не по малко отъ единъ нѣтъ въ мѣсецътъ. Ревизорътъ се удостоверява, да ли показаната въ квитационната книга сума се равняе на находящата се наличностъ въ кассата на ковчежникътъ; преглѣдва бандеролитѣ и гербовитѣ марки и се свѣрва да ли е постигнѣла суммата отъ продаденитѣ бандероли и марки по квитационната и бухгалтерската книги; преглѣдва да ли сж е водила правилно бухгалтерската книга и за всѣкото съставлява актъ въ два екземпляра, подписани отъ него и отъ околийския ковчежникъ и препровожда единия въ Министерството на Финанситѣ, а другия на околийския началникъ.

За смѣтнитѣ и вѣдомоститѣ, които околийскитѣ ковчежници представляватъ въ Министерството на финанситѣ.

§ 27. Въ крайтъ на всѣкий мѣсецъ не по късно отъ 4-й день на новия мѣсецъ, всѣкий околийски ковчежникъ е длѣженъ да испрати въ Министерството на Финанситѣ вѣдомостъ по образецъ М . . . за прибранитѣ презъ мѣсецътъ българи доходи, и сѣденитѣ въ окрѣжното ковчежничество сумми, както и останалата наличностъ на първото число на мѣсецътъ.

§ 28. Въ крайтъ на всѣка финансова година, околийскитѣ ковчежници, испрацатъ книгитѣ си въ Министерството на Финанситѣ, като ги придружатъ съ годишната вѣдомостъ образецъ М . . . И съ приходнитѣ документи.

За платата на околийскитѣ ковчежници.

§ 29. Понеже е забранено на околийскитѣ ковчежници да производятъ расходи, то и платата си, ще получаватъ отъ онова окрѣжно ковчежничество, въ което внасятъ всецѣло събранитѣ сумми.

М-ръ Наравеловъ: Тукъ трѣба да се исхвърлятъ двѣ думи „кредитни руски билети“. За тѣхъ не трѣба да се говори нищо. Да се исхвърлятъ.

Предсѣдатель: Желаетъ ли още нѣкой да говори.

Грънчаровъ: Г-нъ М-ръ на Финанситѣ заблѣжи напредъ, че ако има нужда, може да се разглѣда този законъ, ако ли нѣма, може да се опълномощи и правителството да го тури въ дѣйствиe. И азъ бихъ желалъ да се тури въ дѣйствиe, но защото има околия гдѣто не стига да има единъ околийски ковчежникъ по обращението на суммитѣ, които влазятъ въ тѣзи ковчежничества, то и азъ желая да се приложи въ дѣйствиe тоя щатъ тамъ, гдѣто може да се приложи; а гдѣто изисква нуждата да си останатъ ковчежничествата въ пълнѣ съставъ, тамъ да си останатъ; защото иначе не ще могатъ да бждатъ внасяни редовно суммитѣ, а това е вреда за хазната. Тѣй сжщо, ако се яви нужда, както е предвидено въ 1 §, не само въ околийскитѣ, които сж преобърнати отъ окрѣжни градове, но и въ нѣкои други околии, които отъ ново сж направени, да се устроятъ ковчежници; за да се улесни населението. (Гласове: съгласни.)

М-ръ Наравеловъ: Има нѣкои мѣста, гдѣто азъ самъ мисляхъ да направя ковчежничества, както напр. въ Тутраканъ. гдѣто ковчежничеството бѣше унищожено още въ Руското време; а въ Русчукъ имъ е мжно да дожадатъ. Но за всѣкитѣ околии нѣма нужда. А колкото за ония мѣста, въ които падатъ много пари, то тамъ могатъ да останатъ окрѣжни ковчежничества. Това да се предостави на М-вото, което ще види какво ще направи.

Предсѣдатель: Приема ли Нар. Събрание, да се приложатъ въ дѣйствиe тѣзи наставления до бждщата сессия. (Приема се.) Който не приема да си дигне ржката. (Никой не дигна.) Има ли нѣщо за дневний редъ?

М-ръ Наравеловъ: Сега е вече часътъ 6.

Аневъ: Ако ще бжде на дневенъ редъ бюджета, тогава трѣба да знае комиссията.

М-ръ Каравеловъ: Въ мисля, че трѣба да помолимъ комиссията да бжде на дневенъ редъ бюджета; а за прошенията можемъ да рѣшимъ щото комиссията да си даде мнѣнието за тѣхъ, за да се испратятъ въ надлѣжнитѣ Министерства. (Гласове: съгласни!)

Предсѣдатель: Приема ли Нар. Събрание да се постѣпи така съ прошенията? (Према.) Тогава утрѣ на дневенъ редъ ще бжде бюджета? За сега засѣданието се затваря.

(Конецъ въ 6 часа.)

Предсѣдатель: *Н. Сукнаровъ.*

Подпредсѣдатели: { *С. Стамболовъ.*
Т. Пановъ.

Секретари: { *Ив. Даневъ.*
Хр. Баларевъ.
В. П. Золотовъ.
Хр. Бръснаровъ.
П. Станчовъ.
Хр. Грънчаровъ.
Райчо Поповъ.
В. Радославовъ.

Управитель на стенографическото бюро А. Безеншекъ.